

Liebe Leserinnen, liebe Leser,

mit Freude präsentieren wir Ihnen die erste Nummer der dreisprachigen Zeitschrift der Euroregion Neisse-Nisa-Nysa. Die Tatsache, dass sie gemeinsam ist, betrachten wir als ein bedeutendes Signal in Bezug darauf, dass sich alle unsere drei Länder ab 01.05. diesen Jahres in der Europäischen Union befinden werden.

Wir sind bestrebt, Ihnen die Arbeit der Euroregion darzustellen: Was sind ihre aktuellen Aufgaben? Welche EU-Mittel zur Förderung der grenzüberschreitenden Zusammenarbeit bearbeiten die nationalen Geschäftsstellen? Welche Projekte werden aus ihnen gefördert und mit welchen Problemen beschäftigen sich euroregionale Expertengruppen?

Sie werden sowohl euroregionale Ausflugs- oder Veranstaltungstipps von uns bekommen, Wissenswertes und Hinweise auf weitere Informationsquellen aus allen drei Ländern werden angeboten.

Unser Hauptziel ist Ihre Zufriedenheit. Wir sind darauf bedacht, dass Sie aktuelle Informationen in hoher Qualität über die grenzüberschreitende Zusammenarbeit in unserer Euroregion bekommen. Für Ihre Anregungen bzw. Kritik sind wir sehr dankbar.

Wir freuen uns auf Ihre Reaktionen und wünschen Ihnen eine angenehme Lektüre.

Milé čtenářky, milí čtenáři,

s potěšením Vám představujeme první číslo trojjazyčného časopisu Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa. To, že je společný, považujeme za významný signál vzhledem ke skutečnosti, že všechny naše tři země budou od 01.05. tohoto roku členy Evropské unie.

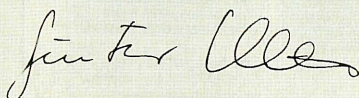
Naší snahou bude prezentovat Vám práci euroregionu: jaké jsou jeho aktuální úkoly, jaké fondy EU určené k podpoře přeshraniční spolupráce spravujeme, jaké projekty jsou z nich podporovány a jakými problémy se zabývají euroregionální pracovní skupiny expertů.

Dozvíte se také, kam můžete o víkendu vyrazit na výlet či jakou akci na území Euroregionu byste neměli vynechat. Nebudou chybět zajímavosti ze všech tří zemí a odkazy na další informační zdroje. Naším hlavním cílem je Vaše spokojenost. Přáli bychom si, aby se k Vám dostávaly kvalitní a aktuální informace o přeshraniční spolupráci v našem Euroregionu. Budeme Vám proto velmi vděčni za Vaše podněty i kritiku případných nedostatků.

Těšíme se na Vaše reakce a přejeme Vám příjemné čtení.

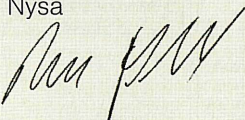

Das Präsidium der
Euroregion Neisse-Nisa-Nysa.

Günter Vallentin
Landrat des Landkreises Löbau-Zittau
přednosta okresu
Landrat powiatu

Prezídium Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa

Petr Skokan
Bürgermeister
starosta města Česká Lípa
Starosta miejski

Miłe Czytelniczki, mili Czytelnicy,

Z przyjemnością prezentujemy Państwu pierwszy numer wspólnego, trójjęzycznego czasopisma Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa. Traktujemy to jako ważny sygnał w związku z tym, że od 01.05. tego roku wszystkie trzy nasze kraje znajdują się w Unii Europejskiej.

W naszym piśmie będziemy się starali przedstawiać Wam pracę Euroregionu: Jakie są jego obecne zadania? Jakimi funduszami unijnymi dla wspierania współpracy transgranicznej zarządzają jego biura krajowe? Jakie projekty są z nich wspierane oraz jakimi problemami zajmują się euroregionalne grupy eksperckie?

Otrzymacie Państwo od nas również wskazówki na temat euroregionalnych wycieczek i imprez, nie zabraknie informacji o tym, co warto wiedzieć i wskazania dalszych źródeł informacji we wszystkich trzech krajach.

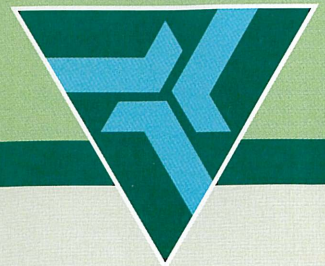
Naszym głównym celem jest Wasze zadowolenie. Będziemy dbać o to, abyście Państwo otrzymywali wysokiej jakości, aktualne informacje o transgranicznej współpracy w naszym Euroregionie. Będziemy bardzo wdzięczni za Wasze sugestie lub uwagi krytyczne. Z góry cieszymy się na Waszą reakcję i życzymy Państwu miłej lektury.

Prezydium Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa.

Michał Turkiewicz
Sejmabgeordneter
poslanec Sejmu PR
Poseł na Sejm RP, Lubań

INHALT/OBSAH/TREŚĆ

EUROREGION - INTERNES/ Z EUROREGIONU/ O EUROREGIONIE	2
Ratssitzung/ Zasedání Tripartitní rady/ Posiedzenie Rady Euroregionu Strukturänderungen/ Organizační změny/ Zmiany w strukturze	2
PROJEKTFÖRDERUNGEN/ FONDY/ FUNDUSZE	5
Interreg	5
Regionenfonds/ Regionální fondy/ Fundusze regionalne	6
PHARE CBC	7
Ausblick/ Výhled do budoucna/ Perspektywy	9
PROJEKTE IM BLICKFELD/ REALIZOVANÉ PROJEKTY/ PROJEKTY W REALIZACJI	10
VON DEN EXPERTEN BERICHTET/ Z PRACOVNÍCH SKUPIN/ OD NASZYCH EKSPERTÓW	14
AKTUELLES - TERMINE/ AKTUALITY - TERMINY/ AKTUALNOŚCI - TERMINY	18
EU-Beitrittsfeier/ Oslavy rozšíření EU/ Z okazji integracji z UE	
WISSENSWERTES/ ZAJÍMAVOSTI/ TO, O CZYM WARTO WIEDZIEĆ	19
PUBLIKATIONEN/ PUBLIKACE/ PUBLIKACJE	20
AUSFLUGSTIPPS/ TYPY NA VÝLETY/ PROPONUJEMY WYCIEZKI	23

IMPRESSUM

Herausgeber / Wydawca:
Geschäftsstellen der Euroregion Neisse-Nisa-Nysa
Sekretariáty Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa
Sekretariaty Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa
I-Net: www.neisse-nisa-nysa.org

"DIESES PROJEKT WIRD KOFINAN-
ZIERT VON DER EUROPÄISCHEN
UNION UND DEM FREISTAAT
SACHSEN AUS DEM KLEINPRO-
JEKTEFONDS FÜR DIE EUROREGION NEISSE" /
TENTO PROJEKT JE SPOLUFINANCOVÁN EU A
SVOBODNÝM STÁTEM SASKO Z FONDU
MALÝCH PROJEKTŮ INTERREG IIIA PRO EURO-
REGION NEISSE / TEN PROJEKT ZOSTAŁ DOFI-
NANSOWANY PRZEZ U.E. I WOLNE PAŃSTWO
SAKSONII Z FUNDUSZU MAŁYCH PROJEKTÓW
INTERREG IIIA DLA EUROREGIONU NEISSE.

11. RATSSITZUNG DER EUROREGION NEISSE-NISA-NYSA

Wesentliche und die zukünftige grenzüberschreitende Zusammenarbeit bestimm-
mende Tagesordnungspunkte während der Sitzung waren neben der Berichterstat-
tung/Aussprache zur Periode seit der letzten Ratssitzung in 2000

- die Aktualisierung der Rahmenvereinbarung
- die Anpassungen euroregionaler Strukturen
- Beschluss zu gemeinsamen euroregionalen Erwartungen an die künftigen
Verfahrensregelungen und zu Verantwortlichkeiten bei EU-Förderfonds
- Beschluss zu Aktionen anlässlich EU-Beitritt

Die Sitzung fand am 15.11.2003 in Milkow statt. Zu wesentlichen Themen wird
gesondert in dieser Zeitung berichtet.

11. ZASEDÁNÍ TRIPARTITNÍ RADY EUROREGIONU NEISSE-NISA-NYSA

Nejdůležitějšími body jednání Rady podstatnými pro vývoj přeshraniční spolupráce
byly kromě přednesení zprávy o změnách v Euroregionu od
posledního zasedání v roce 2000

- aktualizace Rámcové dohody
- přizpůsobení euroregionálních struktur nové situaci
- usnesení ke společným představám o podobě řízení a
odpovědnosti u administrace finančních prostředků z EU
- usnesení k oslavám vstupu ČR a Polska do EU

Zasedání se konalo 15.11.2003 v Milkově. O jednotlivých
tématech se dozvíte více v tomto čísle.

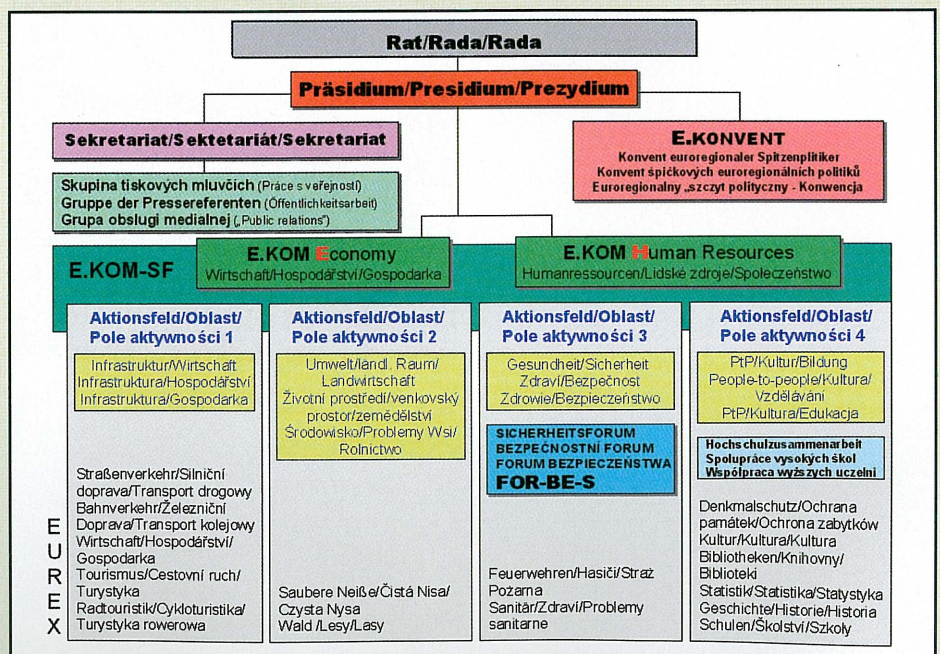

11. POSIEDZENIE TRÓJSTRONNEJ RADY EUROREGIONU NEISSE-NISA-NYSA

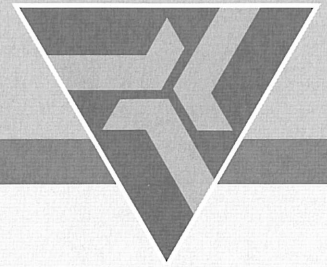
Głównymi punktami w porządku obrad, decydującymi dla przyszłej współpracy
ponadgranicznej, oprócz raportu za okres od ostatniego posiedzenia w r. 2000,
były:

- aktualizacja Porozumienia ramowego
- dostosowanie euroregionalnych struktur do nowej sytuacji
- uchwała w sprawie wspólnych oczekiwań odnośnie przyszłych uregulowań
proceduralnych oraz odpowiedzialności w przedmiocie funduszy UE
- uchwała dotycząca akcji z okazji wejścia Polski i Czech do UE

Posiedzenie miało miejsce 15.11.2003 r. w Miłkowie. O najważniejszych tematach
będzie mowa w tym biuletynie.

RAHMENVEREINBARUNG

Die Aktualisierung der Rahmenvereinbarung war wegen formellen Erfordernissen notwendig, da es in der Tschechischen Republik zu Verwaltungsstrukturveränderungen größeren Ausmaßes gekommen ist. Den genauso notwendigen inhaltlichen Anpassungen muss jedoch zunächst eine Phase der intensiven und breiten Diskussion vorgeschaltet werden, so dass diese Veränderungen erst in der nächsten Ratsitzung im Juni verhandelt werden.

ANPASSUNG DER ORGANE UND GREMIEN

Um nach dem Beitritt der Republik Polen und der Tschechischen Republik für die künftigen Arbeitsaufgaben gewappnet zu sein, war die Anpassung der euroregionalen Organe und Gremien ein wesentlicher Bestandteil der Ratssitzung.

Eine auf die Euroregion zukommende Änderung betrifft die Förderfonds. Mit dem Beitritt haben alle drei Partner der Euroregion das gleiche EU-Förderinstrument - INTERREG III A - zur Verfügung und zur Nutzung. Die einzelnen Elemente des Schemas (s. 2) können in Kurzform wie folgt beschrieben werden:

Konvent euroregionaler

Spitzenpolitiker **E.KONVENT**

- ▶ informelles Gremium
- ▶ trilateral als Fortschreibung des "polnisch-deutschen Landrätetreffen"
- ▶ bildet eine Gesprächsplattform für die Spitzenpolitiker der Euroregion

Euroregionales Sicherheitsforum

FOR-BE-S

- ▶ Ausgangspunkt war der bereits bestehende "Sicherheitsrat für die deutsch-polnische Neißeregion"
- ▶ Hauptziel des FOR-BE-S ist die Koordinierung der Zusammenarbeit und des Informationsaustausches der nationalen und trinationalen kommunalen und anderen Gremien, die zum Zwecke der Erhöhung von Sicherheit und Ordnung auf dem Gebiet der Euroregion Neisse-Nisa-Nysa gegründet worden sind.

Euroregionale Kommissionen

E.KOM-E; E.KOM-H

- ▶ existieren für je zwei euroregionale Aktionsfelder
- ▶ für Aktionsfelder 1 und 2 die E.KOM-E (Economy)
- ▶ analog für die Aktionsfelder 3 und 4 die E.KOM-H (Humanressourcen)
- ▶ der Status wird durch Ratsbeschluss erreicht
- ▶ Hauptfunktionen:
  - Thematische Integrierung/ Bündelung verschiedenster Ebenen

RÁMCOVÁ DOHODA

Aktualizace Rámcové dohody o spolupráci Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa byla nutná především z důvodu reformy veřejné správy v České republice (zánik okresních úřadů). Vzhledem k očekávaným změnám po vstupu ČR a Polska do EU budou po intenzivní diskuzi následovat další úpravy na příštím zasedání Rady v červnu 2004.

PŘÍZPŮSOBNÍ EUROREGIONÁLNÍCH STRUKTUR NOVÉ SITUACI

Abychom byli dobře připraveni na situaci po vstupu ČR a Polska do EU, bylo významnou součástí zasedání Tripartitní rady představení návrhu nových euroregionálních orgánů a grémií. Velká změna se bude týkat podpůrných fondů EU - od května budou všichni tři partneři v Euroregionu čerpat finance z programu INTERREG III A. Vysvětlení k jednotlivým částem schématu (s. 2):

Konvent předních euroregionálních politiků **E.KONVENT**

- ▶ informační grémium
- ▶ pokračování "polsko-německého setkání přednostů okresů"
- ▶ komunikační platforma pro přední politiky euroregionu

Euroregionální bezpečnostní fórum

FOR-BE-S

- ▶ výchozím grémiem byla již existující "rada bezpečnosti pro německo-polský region Nisa"
- ▶ Hlavním cílem FOR-BE-S je koordinace spolupráce a výměny informací mezi národními, trinacionálními komunálními a ostatními orgány, které byly zřízeny za účelem zvýšení bezpečnosti a pořádku na území Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa.

Komise **E.KOM-E; E.KOM-H**

- ▶ existují vždy pro dvě euroregionální oblasti aktivit
- ▶ pro oblasti aktivity 1 a 2 E.KOM-E (Economy-Hospodářství)
- ▶ obdobně pro oblasti aktivit 3 a 4 E.KOM-H (Human Ressources - Lidské zdroje)
- ▶ ustanoveny budou usnesením Tripartitní rady
- ▶ Hlavní funkce:
  - tématická integrace/propojení nejrůznějších úrovní
  - zřízení/zrušení skupin expertů
  - jmenování mluvčího skupiny expertů
  - vedení a kontrola skupin expertů
  - rozhodování o prioritách a přidělení finanční podpory

POROZUMIENIE RAMOWE

Aktualizacja Porozumienia ramowego była konieczna ze względów formalnych, gdyż w Republice Czeskiej nastąpiła reforma struktury administracyjnej o dużej skali. Również konieczne zmiany dostosowawcze w treści muszą być jednak poprzedzone fazą intensywną i szerokiej dyskusji, tak aby zmian tych można było dokonać na kolejnym posiedzeniu Rady w czerwcu 2004 r.

NOWE DOSTOSOWANIE ORGANÓW I GREMIÓW ROBOCZYCH

Aby się dobrze przygotować do przyszłych zadań, już po wejściu Polski i Czech do UE, dostosowanie euroregionalnych organów i gremiów roboczych było ważną częścią posiedzenia Rady. Duża zmiana, która dotyczyć będzie Euroregionu odnosi się do funduszy wspierających. Wraz z poszerzeniem Unii wszyscy trzej euroregionalni partnerzy będą mieli do dyspozycji i do wykorzystania ten sam instrument unijnego dofinansowania - INTERREG III A.

Poszczególne elementy ideogramu (s. 2) można w skrócie opisać następująco:

Konwent głównych polityków

euroregionalnych **E.KONVENT**

- ▶ gremium nieformalne
- ▶ trójstronne, jako kontynuacja "polsko-niemieckich spotkań starostów"
- ▶ stanowi platformę rozmów dla wiodących polityków Euroregionu.

Euroregionalne Forum

Bezpieczeństwa **FOR-BE-S**

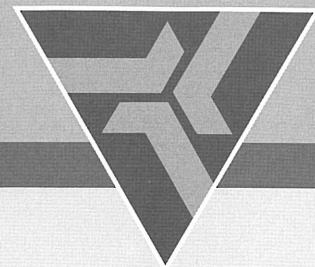
- ▶ Punktem wyjścia była istniejąca "Rada bezpieczeństwa dla niemiecko-polskiego rejonu Nysy"
- ▶ Głównym celem FOR-BE-S jest koordynowanie współpracy i wymiany informacji pomiędzy narodowymi i trójnarodowymi gremiami komunalnymi i innymi, które zostały powołane w celu podniesienia poziomu bezpieczeństwa i porządku na obszarze Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa.

Euroregionalne Komisje

E.KOM-E; E.KOM-H

- ▶ istnieją każda dla dwóch euroregionalnych pól aktywności
- ▶ dla pól aktywności nr 1 i 2 - E.KOM-E (Economy - Gospodarka)
- ▶ analogicznie dla pól aktywności nr 3 i 4 - E.KOM-H (Human Ressources Zasoby ludzkie)
- ▶ status nadawany jest w drodze uchwały Rady
- ▶ główne funkcje:
  - tematyczne integrowanie/ powiązanie/różnych poziomów

- Einrichtung/Absetzen von Expertengruppen
- Berufung des Sprechers der Expertengruppe
- Führung und Kontrolle der Expertengruppen
- Vorentscheidungen zu Prioritäten und Entscheidungen zu Förderungen

► Besetzung:

- die E.KOM's sind 3-seitig
- je zwei Delegierte je Seite und Kommission
- 3 Sekretäre (geborene Mitglieder)
- zusammen 9 Mitglieder je Kommission
- für eine Amtszeit ein Vorsitzender
- eine Amtszeit läuft 2 Jahre, eine Wiederwahl ist möglich
- die Berufung des Vorsitzenden und der nichtgeborenen Mitglieder erfolgt durch das Präsidium
- Arbeit wird technisch-organisatorisch durch das Sekretariat begleitet

Lokaler Lenkungsausschuss

E.KOM-SF

- Entscheidungen zu Small Fund Projekten
- dreiseitiges Organ
- Besetzung:
  - setzt sich aus E.KOM-E und E.KOM-H zusammen
  - je zwei Delegierte je Seite und Kommission
  - 3 Sekretäre
  - zusammen 15 Mitglieder
- Vorsitz gastgebende(r) Sekretär(in)
- Rotation der Ausschusssitzungen
- der dritte Partner hat Vetorecht
- eine Entscheidung über Projekte ist nur im Konsens möglich, jede nationale Seite hat 1 Stimme
- Wirtschafts- und Sozialpartner sind einzubeziehen

Gruppen von Experten **EUREX**

- sind Arbeitsstrukturen, die auf fachlicher Basis einen Beitrag zur Euroregionalentwicklung leisten
- mindestens zweiseitig
- Arbeiten im Einklang zu den euroregionalen Prioritäten
- schlagen neue erforderliche Ziele vor
- erarbeiten Empfehlungen für Rat/Präsidium/E.KOM's
- EUREX-Status wird per E.KOM-Beschluss/Berufung erreicht
- existieren für die Dauer eines Jahres
- auf der Grundlage des Tätigkeitsberichtes und daraus ableitbarer Erfordernisse kann die jeweilige E.KOM eine Fortschreibung für die nächste Arbeitsperiode beschließen
- Arbeitsinhalte (Arbeitspläne) werden durch die E.KOM's bestätigt
- je Arbeitsperiode wird die Gruppe durch einen Vorsitzenden geführt
- die Arbeit wird durch das euroregionale Sekretariat begleitet und unterstützt.

► Obsazení:

- E.KOMy jsou třístranné
- po dvou zástupcích z každé strany
- 3 sekretáři
- celkem 9 členů v komisi
- pro každé funkční období jeden předstávající
- funkční období trvá 2 roky, je možná obnovená volba
- jmenování předstávajícího a členů (kromě sekretářů) je v kompetenci prezidia
- o technicko-organizační stránku práce se stará sekretariát

Regionální hodnotící komise

E.KOM-SF

- rozhodování o projektech předložených do Fondu malých projektů
- třístranný orgán
- obsazení:
  - skládá se z E.KOM-E a E.KOM-H
  - vždy po dvou zástupcích z každé strany
  - 3 sekretáři
  - celkem 15 členů
- předseda sekretář/tajemnice hostitelské strany
- rotace zasedání komise (v ČR, D, PL)
- třetí partner má právo veta
- rozhodování o projektech je možné pouze v konsensu, každá národní strana má jeden hlas
- do posuzování jsou začleněni hospodářští a sociální partneři

Skupiny expertů **EUREX**

- jsou pracovní struktury, které na odborné bázi přispívají k euroregionálnímu rozvoji
- alespoň dvoustranné
- pracují v souladu s euroregionálními prioritami
- navrhuji nové potřebné odborné cíle
- zpracovávají doporučení pro Radu/Prezidium/E.KOMy
- EUREXy budou zřízeny usnesením/jmenováním E.KOMy
- existují po dobu jednoho roku
- na základě zprávy o činnosti a z ní odvozených požadavků může dotýčná E.KOM stanovit pokračování pro další pracovní období
- náplň/plán práce potvrzují E.KOMy
- pro každé pracovní období bude mít skupina předstávajícího
- práci koordinuje euroregionální sekretariát.

- tworzenie i rozwiązywanie grup eksperckich
- powoływanie rzecznika grupy eksperckiej
- kierowanie i kontrola grup eksperckich
- wskazywanie priorytetów i decyzje w zakresie wsparcia finansowego
- skład:
  - Komisje E.KOM są trójstronne
  - po dwóch delegatów każdej ze stron w obydwu Komisjach
  - troje Sekretarzy (jako członkowie Komisji z urzędu)
  - łącznie 9 członków w każdej Komisji
- jeden przewodniczący na każdą kadencję
- kadencja trwa 2 lata, ponowny wybór jest możliwy
- przewodniczącego i członków (poza Sekretarzami) powołuje Prezydium
- pod względem techniczno-organizacyjnym prace wspomaga Sekretariat

Lokalny Komitet Sterujący

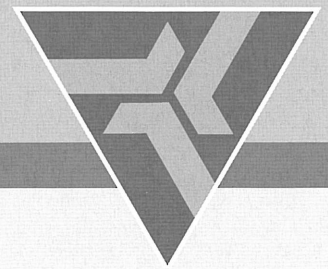
E.KOM-SF

- decyzje dotyczące Funduszu Małych Projektów
- organ trójstronny
- skład:
  - tworzą go łącznie E.KOM-E i E.KOM-H
  - po dwóch delegatów każdej ze stron w obydwu Komisjach
  - troje Sekretarzy
  - łącznie 15 członków.
- przewodniczy Sekretarz strony, która jest gospodarzem posiedzenia
- rotacja miejsca posiedzeń Komitetu
- trzeciemu partnerowi przysługuje prawo veta
- decyzja w sprawie projektów jest możliwa tylko poprzez konsens, każda strona narodowa ma jeden głos
- należy włączać partnerów ze sfery gospodarki i spraw socjalnych.

Grupy Ekspertów **EUREX**

- są to struktury robocze, wnoszące na bazie fachowej wkład w rozwój euroregionalny
- są co najmniej dwustronne
- pracują zgodnie z euroregionalnymi priorytetami
- proponują pożądane nowe cele
- opracowują zalecenia dla Rady/Prezydium/obydwu E.KOM
- status EUREX osiągnąć jest w drodze uchwały/powołania przez E.KOM
- istnieją przez okres 1 roku
- na podstawie raportu z działalności i wynikających z niego potrzeb, odpowiednia E.KOM może uchwalić prolongatę na kolejny okres roboczy
- treść zadań (plany pracy) są zatwierdzone przez E.KOM
- w każdym okresie roboczym pracą grupy kieruje jeden przewodniczący
- pracy grupy towarzyszy i wspiera ją euroregionalny Sekretariat.

FOR-BE-S - EIN INFORMATIONSFORUM ZUM THEMA SICHERHEIT IM GRENZ- RAUM

Am 10. Dezember 2003 fand die konstituierende Sitzung des dreiseitigen Forums FOR-BE-S in Niesky statt, das sich von nun an trilateral mit dem schwergewichtigen Thema, die Sicherheit im Grenzraum, befassen wird. Eine gewisse Vorarbeit leistete der seit 2001 existente deutsch-polnische Sicherheitsrat, der nun um die tschechische Seite erweitert worden ist.

Der Begriff FOR-BE-S steht dabei für Forum-Bezpieczenstwo/Bezpečnost-Sicherheit. Ein wichtiger Meilenstein dieser Zusammenarbeit wurde mit der Unterzeichnung der Vereinbarung über die Einrichtung des Forums Sicherheit für den ganzen Raum der Euroregion Neisse-Nisa-Nysa erreicht.

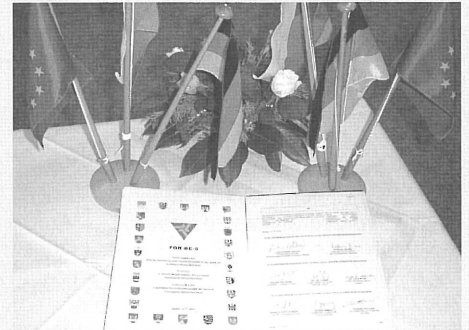
Die Notwendigkeit eines solchen Forums spiegelt sich in der Bandbreite des Informa-

tionsbedarfs wider. Im Fokus Sicherheit trafen sich am 10.12.2003 auf euroregionaler Ebene mehr als sechzig deutsche, polnische und tschechische Verantwortliche aus den Kommunen und Bereichen der Polizei, der Feuerwehr und des Rettungswesens.

Besprochen wurden Themen wie die Durchführung der Grenzkontrolle nach der EU-Erweiterung und die grenzüberschreitende Zusammenarbeit auf dem Gebiet der polizeilichen Prävention. Gerade auf dem Gebiet der polizeilichen Präventionen gibt es bereits nennenswerte Kooperationen, wie die Durchführung gemeinsamer Übungsmaßnahmen, Workshops und Erfahrungsaustausche. Weitere Projekte, welche z.B. die Sicherheit im Straßenverkehr fördern oder Bankverbrechen wie z.B. Kreditkartenfälschungen entgegenwirken sollen, sind geplant. Im Bereich des Rettungswesens gibt es aus aktuellen Problemen und Erfordernissen heraus, die Notwen-

digkeit engerer grenzüberschreitender Kooperation. Durch die Einrichtung einer gemeinsamen Arbeitsgruppe Rettungswesen, will man den Schwierigkeiten mit konkreten Maßnahmen entgegenwirken.

Eine dreisprachige Dokumentation zur Veranstaltung soll demnächst in elektronischer Fassung erscheinen.

FOR-BE-S - informační fórum na téma bezpečnost v příhraničním prostoru

Dne 10. prosince 2003 se konalo v Niesky konstituující zasedání třístranného fóra FOR-BE-S, které se bude zabývat velmi důležitým tématem - bezpečností v příhraničním prostoru. Předstupněm byla německo-polská rada bezpečnosti existující od roku 2001, která byla nyní rozšířena o českou stranu.

Název FOR-BE-S znamená Fórum, Bezpieczenstwo/Bezpečnost a Sicherheit. Důležitého milníku této spolupráce bylo dosaženo podpisem Dohody o ustavení

Fóra bezpečnosti pro území Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa.

Nezbytnost tohoto fóra je dána potřebou výměny informací. Nad tématem Bezpečnost se 10.12.2003 na euroregionální úrovni sešlo více než 60 německých, polských a českých zástupců obcí, policie, hasičských záchranných sborů a záchranné zdravotnické služby.

Projednávala se témata jako podoba kontroly na hranicích po rozšíření EU či přeshraniční spolupráce v oblasti policejní prevence. Právě v této oblasti již probíhá fungu-

jící spolupráce ve formě společných cvičení, workshopů a výměn zkušeností. V plánu jsou projekty zaměřené na bezpečnost v silničním provozu nebo předcházení bankovním krádežím (např. falšování kreditních karet).

Nutnost bližší přeshraniční kooperace se projevuje i v oblasti záchranné služby. Výstupy pracovní skupiny, jejíž ustanovení se plánuje, by měla být konkrétní opatření.

Trojazyčná dokumentace ze zasedání FOR-BE-S bude existovat v dohledné době v elektronické podobě.

FOR-BE-S - forum informacyjne w zakresie bezpieczeństwa w obszarze przygranicznym

10 grudnia 2003 r. odbyło się w Niesku konstytuujące posiedzenie trójstronnego forum FOR-BE-S, które od teraz już trilateralnie zajmować się będzie tematem wielkiej wagi, jakim jest bezpieczeństwo w strefie przygranicznej. Swego rodzaju pilotaż wykonała istniejąca od 2001 r. niemiecko-polska Rada Bezpieczeństwa, obecnie poszerzona o stronę czeską.

Określenie FOR-BE-S oznacza tu Forum-Bezpieczenstwo/Bezpečnost-Sicherheit. Ważny kamień milowy w tej współpracy został osiągnięty wraz z podpisaniem porozumienia o utworzeniu forum bezpieczeństwa

dla całego obszaru Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa.

Niezbedność tego rodzaju forum odzwierciedla skala i asortyment potrzeb informacyjnych. Na hasło "Bezpieczeństwo", na euroregionalnym poziomie w dniu 10.12.2003 spotkało się ponad 60 niemieckich, polskich i czeskich odpowiedzialnych polityków komunalnych i przedstawicieli policji, strazy pożarnych i służb ratowniczych. Omawiano takie tematy, jak prowadzenie kontroli granicznej po rozszerzeniu UE, oraz współpraca ponadgraniczna w zakresie prewencji policyjnej. Zwłaszcza w dziedzinie policyjnej prewencji mamy już godne podkreślenia działania kooperacyjne, jak prowadzenie wspólnych zajęć ćwiczebnych,

warsztatów, wymiany doświadczeń. Planowane są dalsze projekty, wspomagające np. bezpieczeństwo w ruchu ulicznym, czy przeciwdziałające przestępstwom bankowym, jak np. fałszerstwa kart kredytowych. W dziedzinie ratownictwa, aktualne problemy i wymogi wskazują na konieczność ściślejszej współpracy transgranicznej. Tworząc teraz wspólną grupę roboczą "Ratownictwo" dąży się do przeciwdziałania tym problemom poprzez nowe, konkretne przedsięwzięcia.

Trójjęzyczna dokumentacja tego wydarzenia ma być niebawem gotowa w wersji elektronicznej.

INTERREG III A - GROSSPROJEKTE

Der Regionale Lenkungsausschuss bestätigte in zwei Sitzungen am 05.02.2004 weitere 22 Projekte zur Förderung der grenzüberschreitenden Zusammenarbeit.

Im sächsisch-niederschlesischen Grenzraum der Euroregion waren dies acht Vorhaben. Diese kosten insgesamt 1,1 Mio. Euro und davon sind 700.000 Euro EU-Mittel.

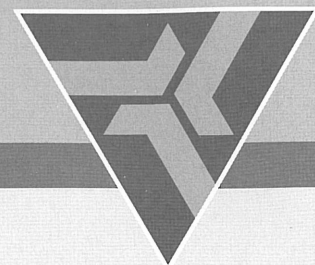
Im sächsisch-tschechischen Grenzraum wur-

den 14 Vorhaben mit Kosten zu 10 Mio. Euro und einem EU-Anteil von 6,8 Mio. Euro bestätigt. Für das Gebiet der Euroregion wurden alle 3 eingereichten Projekte bestätigt.

Eine Liste der aktuell bestätigten Projekte ist auf der Homepage der Euroregion zu finden. Damit steigt die Anzahl der in der Förderperiode 2000-2006 bisher bestätigten INTERREG III A - Großprojekte auf 91. Für

den sächsisch-tschechischen Grenzraum im Gebiet der Euroregion sind dies 46 Projekte bei einem förderfähigen Gesamtkostenaufwand von 27,396 Mio. Euro und einer EU-Förderhöhe von 18,548 Mio. Euro. Für den sächsisch-niederschlesischen (nur Euroregion Neisse-Nisa-Nysa) Grenzraum sind dies 45 Projekte mit 21,727 Mio. Euro förderfähige Gesamtkosten und 13,715 Mio. EU-Förderanteil.

INTERREG III A - VELKÉ PROJEKTY

Regionální řídicí výbor schválil 05.02.2004 dalších 22 přeshraničních projektů (pro celé území sasko-polsko-českého příhraničí), z toho 8 projektů v rámci sasko-polské přeshraniční spolupráce Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa (za 1,1 mil € - z toho je 700.000 € z EU) a 14 projektů v rámci spolupráce sasko-české (za 10 mil € - z toho je 6,8 mil € výše dotace z EU).

INTERREG III A - DUŽE PROJEKTY

Regionalny Komitet Sterujący na dwóch posiedzeniach 05.02.2004 r. potwierdził 22 dalsze transgraniczne projekty do objęcia dofinansowaniem. W saksońsko-dolnośląskim przygranicznym obszarze Euroregionu Neisse było to osiem przedsięwzięć. Łącznie kosztują one 1,1 mln. Euro, z czego 700.000 Euro to środki UE.

W saksońsko-czeskim obszarze przygranicz-

nym potwierdzono 14 przedsięwzięć o wartości do 10 mln Euro łącznie, przy udziale 6,8 mln Euro ze strony UE. Dla obszaru ERN zostały tu zaakceptowane wszystkie 3 projekty, jakie wpłynęły.

Seznam schválených projektů najdete na webových stránkách ERN. Dosud bylo z Iniciativy Společenství Interreg III A v průběhu dotačního období 2000-2006 podpořeno 91 velkých projektů (na sasko-českém pomezí ERN to bylo 46 projektů za 27,396 mil € - z toho výše dotace z EU 18,548 mil €, na sasko-polském pomezí ERN 45 projektů za 21,727 mil € - z toho činí podíl EU 13,715 mil €).

Listę zatwierdzonych projektów można znaleźć na stronie internetowej ERN. Tym samym, liczba zatwierdzonych dotychczas dużych projektów INTERREG III A dla okresu wspierania 2000-2006 wzrasta do 91.

Dla saksońsko-czeskiego obszaru przygranicznego w Euroregionie Neisse dotyczy to 46 projektów o łącznej skali nakładów 27,396 mln Euro i dofinansowaniu z UE w wysokości 18,548 mln Euro. Dla obszaru przygranicznego Saksonia - Dolny Śląsk (tylko dla Euroregionu Nysa) jest to 45 projektów na łączną sumę 21,727 mln Euro i o dofinansowaniu z funduszu wspierającego UE - 13,715 mln Euro.

KLEINPROJEKTEFONDS

Im Rahmen der Gemeinschaftsinitiative INTERREG III A 2000-2006 wurde sowohl im sächsisch-niederschlesischen als auch im sächsisch-tschechischen Programm ein Fonds für Kleinprojekte eingerichtet, aus dem Projekte mit maximal 15.000 € Zuschuss gefördert werden können. Über die Förderung der Projekte entscheidet der Lokale Lenkungsausschuss der Euroregion. Hauptziel dieses Fonds ist die Unterstützung grenzüberschreitender Kommunikation und Kooperation insbesondere zwischen Vereinen, Verbänden, Verwaltungen, Schulen, Kirchen und anderen Institutionen. Im Jahr 2003 konnten im sächsisch-niederschlesischen Programm 29 Projekte mit einem Fördervolumen von 285.410 € und im sächsisch-tschechischen Programm 28 Projekte mit einem Fördervolumen von 224.393 € unterstützt werden.

Für das Jahr 2004 wurden im sächsisch-niederschlesischen Programm bereits 11 Projekte (133.479 €) und im sächsisch-tschechischen Programm 9 Projekte (87.150 €) durch den Lokalen Lenkungsausschuss bestätigt.

REGIONENFONDS

Der Ausschuss Regionenarbeit hatte in seiner ersten Sitzung am 10.02.04 über insgesamt 53 Projektanträge zu Förderungen aus dem Fonds des Freistaates Sachsen "Förderung von Veranstaltungen und Projekten der grenzüberschreitenden Zusammenarbeit (Regionenarbeit)" zu entscheiden.

Die für dieses Jahr vom Freistaat Sachsen bisher bereitgestellten 24.000 € konnten für die Unterstützung von 30 Projekten vergeben werden. Eine Liste der geförderten Projekte kann bei der Geschäftsstelle der KG ERN in Zittau eingesehen werden und ist auf der Homepage der Euroregion zu finden.

FOND MALÝCH PROJEKTŮ

V rámci Iniciativy Společenství INTERREG III A 2000-2006 byl v sasko-polském a sasko-českém programu vytvořen Fond malých projektů, z něhož mohou být podpořeny projekty s maximální výší grantu 15.000 €. O přidělení podpory rozhoduje Regionální hodnotící komise Euroregionu. Hlavním cílem tohoto fondu je podpora přeshraniční komunikace a spolupráce především mezi spolky, svazy, městy, obcemi, církvemi a dalšími institucemi. V roce 2003 bylo v sasko-polském programu podpořeno 29 projektů za 285.410 € a v sasko-českém programu 28 projektů za 224.393 €. Z finančních prostředků pro rok 2004 schválila Regionální hodnotící komise v rámci sasko-polského programu 11 projektů (133.479 €) a sasko-českého programu 9 projektů (87.150 €).

REGIONÁLNÍ FOND

Komisi pro regionální práci byly na jejím prvním zasedání 10.02.04 předloženy 53 projektové žádosti o podporu z fondu Svobodného státu Sasko "Podpora akcí a projektů přeshraniční spolupráce (regionální práce)".

Částka 24.000 € byla přidělena 30 projektům. Do seznamu schválených projektů je možné nahlédnout na sekretariátu ERN v Žitavě či na euroregionálních webových stránkách.

FUNDUSZ MAŁYCH PROJEKTÓW

W ramach Wspólnotowej Inicjatywy INTERREG III A 2000-2006 został utworzony, tak w programie saksońsko-dolnośląskim, jak i saksońsko-czeskim Fundusz Małych Projektów, z którego będą mogły być wspierane projekty z maksymalnym dofinansowaniem 15.000 €. O przyznaniu dofinansowania decyduje Lokalny Komitet Sterujący Euroregionu. Celem głównym tego funduszu jest wspieranie komunikowania się ponad granicami i kooperacji zwłaszcza między stowarzyszeniami, związkami, administracją, szkołami, kościołami i innymi instytucjami.

W roku 2003 możliwe było już dofinansowanie w programie saksońsko-dolnośląskim 29 projektów grantami o łącznym wymiarze 285.410 €, a w saksońsko-czeskim 28 projektów z dofinansowaniem 224.393 €.

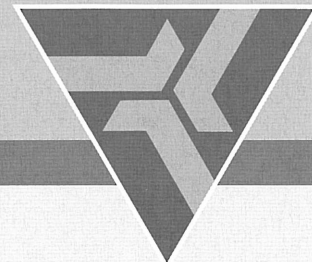
Na rok 2004 Lokalny Komitet Sterujący potwierdził już w programie saksońsko-dolnośląskim 11 projektów (133.479 €) a w saksońsko-czeskim - 9 projektów (87.150 €).

FUNDUSZ REGIONALNY

Komisja ds. pracy regionów na swoim pierwszym posiedzeniu w dniu 10.02.04 miała zadecydować o ponad 53 wnioskach aplikacyjnych ubiegających się o dotacje z Funduszu Wolnego Państwa Saksonii "Wspieranie imprez i projektów na rzecz współpracy ponadgranicznej (praca regionów)".

Środki Wolnego Państwa Saksonii na ten rok postawione dotychczas do dyspozycji w wysokości 24.000 € można było już przeznaczyć na dofinansowanie 30 projektów. Z listą projektów, które uzyskały wsparcie, można zapoznać się w biurze KG ERN w Żytawie, jest ona także do znalezienia na stronie internetowej Euroregionu.

SPOLEČNÝ FOND MALÝCH PROJEKTŮ PHARE CBC V ROCE 2003 NA ČESKÉ STRANĚ EUROREGIONU

Společný fond malých projektů PHARE CBC podporuje již od roku 1997 přeshraniční spolupráci měst, obcí a neziskových subjektů a významně tak přispívá ke vzájemnému poznání partnerů a překonávání rozdělovacího vlivu státní hranice.

Sekretariát české části Euroregionu administroval v roce 2003 dva programy: program česko-německý a program česko-polský.

Do česko-německého programu bylo podáno 66 žádostí s projektovými návrhy (požadovaná výše dotace činila 580.112 €) schváleno bylo 22 projektů za 183.000 € (částka požadované dotace ze SFMP

PHARE CBC). Do česko-polského programu bylo podáno 21 žádostí (požadovaná výše dotace 127.372 €), schváleno bylo 11 projektů za 71.680 €. V obou programech bylo v minulém roce schváleno 33 projektů za 254.680 €.

Co se týče aktivit, je nejvíce česko-německých projektů (6) zaměřených na oblast cestovního ruchu, 4 na oblast vzdělávání, 2 projekty se zabývají sociální problematikou, 2 projekty jsou z hospodářské oblasti, 2 podporují kulturní výměny, ostatní jsou publikace, výstavy, sport. U česko-polských projektů převažují kulturní výměny (4), 3 projekty jsou zaměřené na cestovní ruch a 2 projekty na vzdělávání.

Vyhlášení zbývajících dvou programů SFMP

PHARE CBC se očekává v polovině dubna 2004, žádosti se budou odevzdávat do dvou měsíců od vyhlášení výzvy. Podporované aktivity, které bude možné realizovat po dobu 12 měsíců (nejdříve však od září 2004), budou obdobného charakteru jako v předchozích programech - tzv. "měkké" projekty z oblasti kulturních výměn, vzdělávání, cestovního ruchu, ekonomické spolupráce, spolupráce mezi městy, obcemi a různými neziskovými subjekty. Přehled všech schválených projektů v roce 2003 a aktuální informace o vyhlášení programů najdete na internetových stránkách Euroregionu Nisa: www.neisse-nisa-nysa.org v sekci Fondy/PHARE CBC.

GEMEINSAMER KLEINPROJEKTEFONDS PHARE CBC IM JAHRE 2003 IM TSCH- CHISCHEN TEIL DER EUROREGION

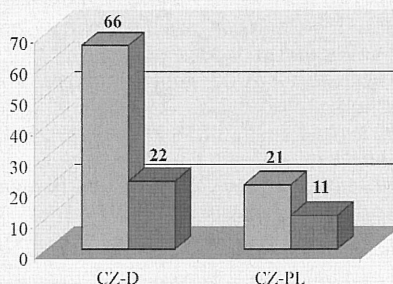
Aus dem KPF PHARE CBC wird bereits seit 1997 die grenzüberschreitende Zusammenarbeit der Städte, Gemeinden und Nonprofit-subjekte gefördert und somit wird zum gegenseitigen Kennenlernen der Partner und zum Überwinden des trennenden Einflusses der Staatsgrenzen beigetragen.

Die Geschäftsstelle der Euroregion Nisa hat im Jahre 2003 zwei Programme administriert: das tschechisch-deutsche und das tschechisch-polnische Programm.

Im tschechisch-deutschen Programm sind insgesamt 66 Projektanträge eingereicht worden (beantragt worden sind 580.112 €) - gefördert wurden 22 Projekte für 183.000 € (Anteil aus KPF Phare CBC). Im tschechisch-polnischen Programm sind 21 Projektanträge eingereicht worden (für 127.372 €) - 11 Projekte für 71.680 € können realisiert

werden. In beiden Programmen sind damit im letzten Jahr 33 Projekte für 254.680 € bewilligt worden.

Was die geförderten Projektaktivitäten betrifft, sind die meisten tschechisch-deutschen Projekte (6) auf den Tourismus konzentriert, 4 auf den Bildungsbereich, 2 Projekte beschäftigen sich mit der Sozialproblematik, 2 sind aus dem Wirtschafts- und 2 aus dem Kulturbereich, sonstige sind Publikationen, Ausstellungen und Sportveranstaltungen.

ungen. Unter den tschechisch-polnischen Projekten überwiegen kulturelle Veranstaltungen 4, 3 Projekte sind aus dem Tourismusbereich, 2 aus dem Bildungsbereich.

Es wird erwartet, dass die letzten beiden Programme des KPF PHARE CBC Mitte April 2004 ausgerufen werden. Die Projektanträge können innerhalb von zwei Monaten nach dem Ausruf eingereicht werden. Die geförderten Projekte, deren Dauer bis zu 12 Monaten sein kann (Projektanfang jedoch frühestens August 2004) können den gleichen Charakter wie in vorigen Programmen haben - so genannte "soft"-Projekte aus dem Kultur-, Bildungs-, Tourismus-, Wirtschaftsbereich in der Städte-, Gemeinde- und Nonprofitsubjektzusammenarbeit.

Die Übersicht aller im Jahre 2003 bewilligten Projekte sowie aktuelle Infos zu neuen Programmen finden Sie auf den Websites der Euroregion: www.neisse-nisa-nysa.org unter Projektförderung/PHARE CBC.

WSPÓŁNY FUNDUSZ MAŁYCH PROJEKTÓW PHARE CBC (NA RZECZ WSPÓŁ- PRACY TRANSGRANICZNEJ) W ROKU 2003 W CZESKIEJ CZĘŚCI EUROREGIONU

Juž od 1997 r. ponadgraniczna współpraca miast, gmin i niekomercyjnych podmiotów wspierana jest z SPF, t.j. tzw. funduszu małych projektów PHARE CBC, przyczyniając się do wzajemnego poznawania się partnerów i przełamywania negatywnych oddziaływań granic państwowych.

Czeski sekretariat Euroregionu NISA w Libercu zarządzał w r. 2003 dwoma programami: czesko-niemieckim i czesko-polskim. W programie czesko-niemieckim wpłynęły łącznie 66 wnioski projektowe (łącznie wnioskowane dofinansowanie wyniosło 580.112 €), wsparcie przyznano 22 projektom w łącznej wysokości 183.000 € (udział SPF).

Natomiast w czesko-polskim programie złożono 21 wniosków (na sumę 127.372 €), z czego do możliwości realizacji uzyskało 11 projektów łącznie na sumę 71.680 €. Tym samym, w obydwu programach w ubiegłym roku dofinansowanie przyznano 33 projektom łącznie na sumę 254.680 €.

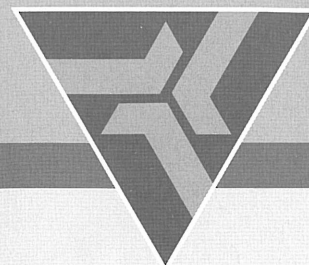
Co do rodzajów aktywności, które uzyskały granty, większość (6) spośród projektów czesko-niemieckich koncentrowała się na turystyce, 4 na tematyce oświatowej, 2 projekty zajęły się problematyką społeczną, 2 dotyczą sfery gospodarczej i 2 kultury, pozostałe to publikacje, wystawy i imprezy sportowe. W projektach czesko-polskich przeważają imprezy kulturalne (4), 3 projekty dotyczą turystyki a 2 oświaty.

Oczekuje się, że ostatnie dwa programy SPF z funduszu PHARE CBC zostaną ogłoszone

w połowie kwietnia 2004 r. Wnioski projektowe mogą być składane w ciągu dwóch miesięcy od ogłoszenia. Projekty dofinansowane, których czas trwania może wynieść do 12 miesięcy (jednak początek projektu może mieć miejsce najwcześniej w sierpniu 2004 r.) mogą mieć podobny charakter jak w poprzednich programach, tzw. projektów "miękkich" - z dziedziny kultury, oświaty, turystyki, ze sfery gospodarki - na rzecz współpracy miast, gmin i podmiotów niekomercyjnych.

Przegląd wszystkich projektów dofinansowanych w r. 2003, jak również aktualne informacje o nowych programach znajdują Państwo na stronach internetowych Euroregionu: www.neisse-nisa-nysa.org, pod hasłem "Finansowanie projektów/PHARE CBC".

Kleinprojektefonds PHARE CBC im Jahre 2003 im polnischen Teil der ERN

Analog der tschechischen Seite, standen auch dem polnischen Teil der Euroregion Kleinprojektefonds für das polnisch-deutsche und das polnisch-tschechische Programmgebiet aus Mitteln der EU (Fonds 2001) zur Verfügung.

Im polnisch-deutschen Programm sind insgesamt 40 Projekte (576.640 €) bestätigt worden. Im polnisch-tschechischen Programm wurden 16 Projekte (130.107 €) bestätigt.

Die Zahl der in 2003 realisierten Projekte weicht davon jedoch ab, da zum einen aus 2000 noch Restgelder zur Verfügung stan-

den, zum anderen immer der Zeitverzug zum Tragen kommt.

So konnten in 2003 im polnisch-deutschen Programm 43 Kleinprojekte (431.369 €) abgeschlossen werden. Im polnisch-tschechischen Programm waren das analog 18 Projekte (182.379 €).

Fond małych projektów PHARE CBC w roce 2003 w polskiej części Euroregionu

Podobně jako v případě české strany byly i v polské části Euroregionu v minulém roce spravovány dva na sobě nezávislé programy Fondu malých projektů - program polsko-německý a polsko-český. V obou případech pocházely prostředky z "hrnce" Evropské komise na rok 2001.

V polsko-německém programu bylo schváleno celkem 40 projektů za 576.640 € (výše grantu). V polsko-českém programu bylo vybráno 16 projektů za 130.107 €.

Nejedná se však o všechny projekty na polské straně, které mohly v roce 2003 využívat finanční podporu z fondů PHARE CBC. V uplynulém roce byla úspěšně ukončena i realizace dalších projektů, které byly finan-

covány z dřívějších programů. V polsko-německém programu se jednalo o realizaci 43 malých projektů za 431.369 € a v polsko-českém programu 18 projektů za 182.379 € (uvedené částky zachycují výši grantu).

Fundusz Małych Projektów PHARE CBC w r. 2003 w polskiej części ERN

Analogicznie jak w przypadku strony czeskiej, tak i w polskiej części ERN w roku minionym funkcjonowały niezależnie fundusze małych projektów dla programu polsko-niemieckiego i polsko-czeskiego. W obydwu przypadkach - z puli środków przyznanych nam przez Komisję Europejską w r. 2001.

W programie polsko-niemieckim zatwierdzono łącznie 40 projektów, którym przyznane zostały granty Phare CBC w łącznej wysokości 576.640 €.

Natomiast w programie polsko-czeskim zatwierdzono 16 projektów z łącznym dofinansowaniem na sumę 130.107 €.

To jednak nie wszystkie małe projekty realizowane po polskiej stronie ERN w 2003 roku z funduszu Phare CBC Unii Europejs-

kiej. W roku minionym były kończone i zostały w pełni i pomyślnie zrealizowane projekty z wcześniejszej puli r. 2000. I tak, w r. 2003, w programie polsko-niemieckim zakończono realizację 43 małych projektów Phare CBC z łączną sumą grantów "unijnych", wynoszącą 431.369 €, zaś w programie polsko-czeskim było to analogicznie 18 projektów z łączną sumą grantów 182.379 €.

Deutsch-Polnisches Jugendwerk (DPJ)

Das polnische Sekretariat der Euroregion gehört zu den so genannten Zentraleinheiten des Deutsch-Polnischen Jugendwerkes. Damit besteht die Möglichkeit, für bilateral organisierte Kontakte von jungen Deutschen und Polen finanzielle Hilfe zum schulischen und außerschulischen Jugendaustausch zu

leisten. Die Zentralen des DPJ haben ihren Sitz in Warszawa und in Potsdam.

Die Statistik für 2003 sieht wie folgt aus:

► schulischer Bereich:

20 Projekte mit 76.355 Zł wurden in Polen gefördert.

17 Projekte im Ausland wurden mit 64.645 Zł gefördert.

► außerschulischer Bereich:

22 Projekte in Polen wurden mit 213.222 Zł gefördert

3 Projekte im Ausland wurden mit 6.304 Zł gefördert.

Die Fördergesamtsumme 2003 betrug damit 360.526 Zł entspricht ca. 80.000 Euro.

Německo-polské výměny mládeže

Polský sekretariát Euroregionu patří do kategorie tzv. centrálních jednotek, které mají možnost finančně podpořit bilaterálně organizované kontakty mladých Němců a Poláků. "Zvláštním zdrojem" je fond založený již r. 1989, z něhož mohou být podpořeny projekty zaměřené na školní a mimoškolní výměny mládeže. Centrální orgán pro tento

program má dvě sídla: ve Varšavě a Postupimi.

Polský sekretariát Euroregionu měl na starosti zmíněné aktivity i v loňském roce. Hrubá statistická charakteristika v rámci školních výměn vypadá takto:

20 projektů na území Polska za 76.355 Zł.

17 projektů v zahraničí za 64.645 Zł.

V rámci mimoškolních výměn mládeže bylo podpořeno:

22 projektů na území Polska za 213.222 Zł.

3 projekty v zahraničí za 6.304 Zł.

Celková suma prostředků vynaložených na bilaterální projekty výměn mládeže byla tedy 360.526 Zł., což odpovídá částce cca. 80.000 €.

Polsko-Niemiecka Wymiana Młodzieży

Polski Sekretariat ERN należy do kategorii tzw. jednostek centralnych, które dysponują możliwościami udzielania finansowej pomocy na rzecz bilateralnych, zorganizowanych kontaktów młodych Polaków i Niemców. Jej "źródło specjalne" stanowi fundusz zainicjowany jeszcze w 1989 r., z którego mogą być po obydwu stronach wspierane projekty D/PL i PL/D w zakresie wymiany młodzieży zarówno szkolnej jak i pozaszkolnej. Centrale tego programu mają swoje

dwie siedziby: w Warszawie i w Poczdamie. Odpowiednie działania z tym związane polski sekretariat ERN prowadził także w r. 2003. Ogólna, statystycznie ujęta charakterystyka tejże wymiany w ramach projektów szkolnych wygląda następująco:

20 projektów w Polsce, z dofinansowaniem łącznym w wysokości 76.355 Zł.

17 projektów zrealizowanych zagranicą, z dofinansowaniem 64.645 Zł.

W tym samym okresie (2003) w ramach pozaszkolnej wymiany młodzieży ze środ-

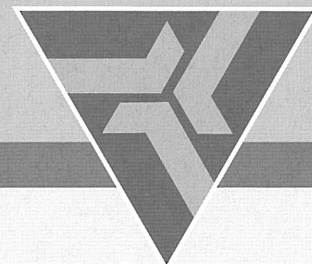
ków PNWM dofinansowanie uzyskały:

22 projekty w Polsce, dofinansowane łączną sumą 213.222 Zł.

3 projekty przeprowadzone zagranicą, dofinansowane na sumę 6.304 Zł.

Tak więc, łączna suma środków PNWM, zaangażowanych w r. 2003 w bilateralne projekty wymiany młodzieży pilotowane przez Euroregion, wyniosła 360.526 Zł., co dziś odpowiada kwocie ponad 80.000 Euro.

AUSBLICK

Der 1. Mai 2004 wird für die Europäische Union ein besonderer Tag werden. Nie zuvor in der Geschichte des Kontinents hat es einen Staatenbund gegeben, der aus 25 einzelnen Nationalstaaten besteht. Der Beitritt von zehn neuen Staaten lässt dies Wirklichkeit werden.

Mit dem Beitritt unserer polnischen und tschechischen Partner werden sich ihre Förderinstrumente und Fördermechanismen entscheidend verändern. Für die grenzüberschreitende Zusammenarbeit stellt diese Veränderung eine erstmalige und große Chance dar. Wir werden im Grenzraum ein einheitliches Förderinstrument haben und können zeitgleich mit unseren Partnern gemeinsame Projekte entwickeln und diese gemeinsam und zeitgleich entscheiden.

Konkret bedeutet dies für die polnische und tschechische Seite, mit dem 01.05.04 läuft die Förderung über PHARE CBC aus, an des-

sen Stelle tritt das Programm INTERREG III A. Der Weg zu bewilligungsreifen Projektanträgen ist erfahrungsgemäß umfangreich und mit zeitraubenden Arbeiten verbunden. Die Euroregion hat zur Projektanbahnung und zur Unterstützung der Projektarbeit grenzüberschreitende Euroregionale Expertengruppen - EUREX - gebildet. Hier haben Projektträger die Möglichkeit, ihre Projektideen vor einem fachlich orientierten Gremium vorzutragen, zu diskutieren, die regionale und grenzüberschreitende Resonanz und Akzeptanz sondieren zu lassen sowie die Verträglichkeit einzelner Projekte mit den regionalen Interessenslagen in Politik und Wirtschaft und damit die Erfolgsaussichten prüfen und verbessern zu lassen.

Die Euroregionalen Expertengruppen empfehlen den Geschäftsstellen der Euroregion, welche dieser Projektträger auch weiter bei der Antragsvorbereitung und beim Kontakt zu Behörden und anderen Dienstleistern

begleitet und soweit unterstützt werden sollten, dass möglichst bewilligungsreife Anträge zur Vorlage für die Regionalen Lenkungsausschüsse entstehen.

Die Umsetzung des gemeinsamen INTERREG III A-Programms fordert von Verwaltungen und Projektträgern ein gemeinsames Herangehen an Planung und Umsetzung ihrer Vorhaben. Um diesen grenzüberschreitenden Prozess besser zu unterstützen, soll es ein im Freistaat Sachsen angesiedeltes "Gemeinsames Technisches Sekretariat" geben, das die Antragsannahme und -bearbeitung für bewilligungsreife Projektanträge bis zur Entscheidung realisiert. Auch auf polnischer und tschechischer Seite sollen neue Strukturen entstehen. Noch ist man in der Vorbereitungsphase, so dass an dieser Stelle noch nicht genauer darüber berichtet werden kann. Die Verwaltung des Kleinprojektfonds soll weiterhin bei der Euroregion bleiben.

BUDOUČNOST

1. květen 2004 se stane pro EU významným dnem. Nikdy v minulosti evropského kontinentu zde neexistoval svazek tolika, tj. 25, národních států. Stane se tak vstupem 10 nových zemí do EU.

Přistoupením Polska a ČR k EU se výrazně změní jejich možnosti získávání finanční podpory z evropských fondů a veškeré podpůrné mechanismy. Pro přeshraniční spolupráci bude tato změna znamenat jedinečnou a velkou šanci. Budeme tak mít v hraničním prostoru jednotný nástroj pro finanční podporu, který nám umožní rozvíjet vskutku společné projekty a společně o jejich podpoře rozhodovat.

Pro polskou a českou stranu končí k 1.5.2004 čerpání financí z programu

PHARE CBC a na jeho místo nastupuje Interreg III A.

Cesta k vyzrálým projektům je velmi dlouhá a časově náročná. Euroregion vytvořil k iniciaci projektů a rozvoji projektové práce přeshraniční euroregionální skupiny expertů EUREX. V nich mají nositelé projektů možnost prezentovat své nápady na projekty grémiu odborníků, diskutovat o nich, ověřit si regionální a přeshraniční potřebu projektu, zkontrolovat soulad jednotlivých projektů s regionálními zájmy v politice a hospodářství a vyslechnout si připomínky ke zkvalitnění projektu.

Euroregionální skupiny expertů doporučí sekretariátům Euroregionu, kteří nositelé projektů by měli být i nadále podporováni při přípravě žádostí, při kontaktu s úřady a jiný-

mi institucemi, aby vznikly opravdu kvalitní projekty pro schválení finanční podpory Regionálními hodnotícími komisemi.

Čerpání prostředků na velké projekty ze společného programu INTERREG III A vyžaduje od jeho administrátorů a nositelů projektů společný postup při plánování a realizaci jejich záměrů. K podpoře tohoto přeshraničního procesu má vzniknout ve Svobodném státě Sasko "Společný technický sekretariát", který bude přijímat žádosti, poskytovat poradenství žadatelům a doprovázet projekty až do rozhodovacího procesu. Také na polské a české straně vzniknou nové struktury. Administraci Fondu malých projektů by však i nadále měly zajišťovat sekretariáty Euroregionu.

PERSPEKTYWA

Dzień 1. maja 2004 r. będzie dla Unii Europejskiej dniem wyjątkowym. Jeszcze nigdy w historii kontynentu nie było takiego związku państw, który składałby się z 25 odrębnych państw. Przystąpienie dziesięciu nowych państw sprawia, że stanie się to rzeczywistością.

Wraz z przystąpieniem naszych polskich i czeskich partnerów w decydujący sposób zmienia się ich narzędzia i mechanizmy wspierania finansowego. Dla współpracy ponadgranicznej współpracy ta zmiana po raz pierwszy oznacza dużą szansę. Będziemy w obszarze granicznym mieli jednolity instrument wsparcia finansowego i możemy równocześnie wspólnie z naszymi partnerami przygotowywać projekty i o nich wspólnie i jednocześnie decydować. Konkretnie, dla strony polskiej i czeskiej znaczy to, iż z dniem 1.05.04 kończy się dofinansowywanie z funduszu PHARE CBC,

a na jego miejsce wraca program INTERREG III A.

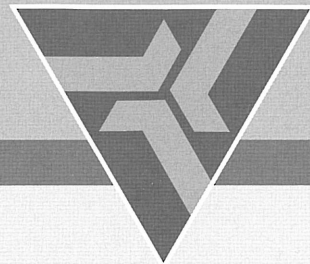
Doświadczenie mówi, że droga do projektowych aplikacji dojrzałych do uzyskania grantów jest długa i związana z czasochłonnymi pracami. Dla wdrażania projektów oraz dla wspomagania pracy nad nimi Euroregion utworzył transgraniczne euroregionalne grupy eksperckie EUREX. Tutaj realizatorzy projektów mają możliwość zaprezentowania swoich idei przed fachowo nastawionym gremium, ich przedyskutowania, wysondowania jaki jest rezonans regionalny i ponadgraniczny rezonans i stopień akceptacji jak również zbadania zgodności poszczególnych projektów z regionalnym układem interesów politycznych i gospodarczych, a tym samym ocenienia, czy są szanse sukcesu i poprawienia projektu.

Euroregionalne grupy eksperckie zalecają sekretariatom Euroregionu, którzy z tych realizatorów projektów powinni być dalej piloto-

wani i na tyle wspomagani w pracy nad przygotowaniem wniosków oraz w kontaktach z władzami, by powstały aplikacje projektowe możliwie dojrzałe do grantowego wsparcia i zasługujące na przedłożenie Regionalnym Komitetom Sterującym.

Wdrażanie wspólnego programu INTERREG III A wymaga od administracji i od realizatorów projektów wspólnego angażowania się w planowanie i w realizację ich przedsięwzięć. Aby lepiej wspierać ten transgraniczny proces, ma powstać "Wspólny Sekretariat Techniczny" zlokalizowany w Wolnym Państwie Saksonii, który przyjmuje projekty i realizuje opracowanie wniosków, pilotując je do dojrzałości aplikacyjnej aż do decyzji. Nowe struktury powinny powstać także po stronie polskiej i czeskiej. Wszystko to jest w fazie przygotowań, dlatego nie da się tu jeszcze o tym mówić bardziej precyzyjnie. Zarządzanie małymi projektami będzie nadal absorbowało krajowe biura Euroregionu.

INNOVATIONSPREISE IN DER EUROREGION VERLIEHEN

Erstmals fand am 21.11.03 die Vergabe des internationalen Innovationspreises "INNOVATION 2003 - Euroregion Neisse-Nisa-Nysa" in den Kategorien BEST INNOVATION und BEST PARTNERSHIP statt.

Die Euroregion Neisse-Nisa-Nysa zeichnete Unternehmen aus, die sich um Produktneuheiten und um grenzüberschreitende Kooperationen verdient gemacht haben.

Zur Auswahl standen 40 Bewerbungen aus dem Gebiet der Euroregion.

Preisträger in der Kategorie Best Innovation wurden:

1. Textilunternehmen Franz Schäfer Etiketten GmbH
2. Firma Severochema Liberec
3. Kommunales Energieunternehmen Luban

Preisträger in der Kategorie Best Partnership wurden:

1. SSL Maschinenbau GmbH Eibau und Petr Poborsky zamecnictvi Jablonec Den
2. P.P.H.U. "Edir" Boleslawice und Frottana-Textil GmbH & Co. KG
3. Tillig Modellbahnen Zittau und Kooptron Liberec

Der erstmals ausgelobte Innovationspreis wurde von den Unternehmen der Region insgesamt sehr gut angenommen.

Die Marketing-Gesellschaft Oberlausitz-Niederschlesien mbH und die Paul-Weiland-Stiftung stellten das Preisgeld von insgesamt 5000 Euro bereit, die Geschäftsstelle der IHK organisierte die feierliche Preisübergabe.

UDĚLENA CENA ZA INOVACI EUROREGIONU NEISSE-NISA-NYSA

21.11.2003 poprvé proběhlo udílení mezinárodní ceny za inovaci "INNOVATION 2003 - Euroregion Neisse-Nisa-Nysa" v kategoriích BEST INNOVATION a BEST PARTNERSHIP.

Euroregion vyznamenal firmy, které se zasloužily o výrobní novinky a přeshraniční kooperaci.

Vybíralo se ze 40 uchazečů z území Euroregionu. V kategorii Best Innovation se stali vítězi:

1. textilní firma Franz Schäfer Etiketten GmbH
  2. Severochema Liberec
  3. komunální energetický podnik Lubaň
- Vítězi v kategorii Best Partnership se stali:

1. SSL Maschinenbau GmbH Eibau a Petr Poborský zamecnictvi Jablonec
2. P.P.H.U. „Edir“ Boleslawiec a Frottana-Textil GmbH & Co. KG
3. Tillig Modellbahnen Zittau a Kooptron Liberec

Poprvé vyhlášená Cena za inovaci byla firmami v regionu všeobecně velmi dobře přijata.

Marketingová společnost Oberlausitz-Niederschlesien mbH a Nadace Paula Weilanda daly k dispozici celkem 5.000 €, slavnostní akt přidělení ceny zorganizovala Hospodářská komora v Žitavě.

EUROREGION ROZDAL NAGRODY ZA INNOWACJE

21.11.03 po raz pierwszy odbyło się rozdanie Międzynarodowej Nagrody Za Innowacje "INNOVATION 2003-Euroregion Neisse-Nisa-Nysa" w kategoriach BEST INNOVATION i BEST PARTNERSHIP. Euroregion wyróżnił przedsiębiorstwa, które wykazały się nowością produktów i współpracą ponadgraniczną.

Do wyboru zgłoszono 40 wniosków z terenu Euroregionu.

W kategorii Best Innovation zwycięzcami zostali:

1. Przedsiębiorstwo włókiennicze Franz Schäfer Etiketten GmbH
2. Firma Severochema Liberec
3. Komunalne Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Lubań

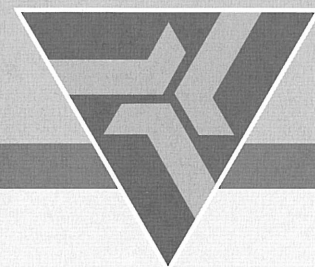
W kategorii Best Partnership zwycięzcami zostali:

1. SSL Budownictwo Maszynowe GmbH Eibau i Petr Poborsky-zamecnictvi Jablonec Den
2. P.P.H.U. "Edir" Bolesławiec i Frottana-Textil GmbH & Co. K.G
3. Tillig Modellbannen Zittau i Koopron Liberec

Pierwszy raz przydzielona nagroda za innowacje została dobrze przyjęta wśród przedsiębiorstw regionu. Spółka Marketingowa Łużyce Górne-Dolny Śląsk i Fundacja Paul-Weiland zapewniły fundusz nagród w łącznej wysokości 5000 Euro, Biuro IHK zorganizowało uroczyste wręczenie nagród.

AUFBAU BINATIONALER UNTERNEHMENSKOOPERATIONEN

Im Bereich wirtschaftliche Entwicklung und Unternehmenskooperationen wird das Projekt "Aufbau von binationalen Unternehmenskooperationen in der kunststoffverarbeitenden Industrie" aus dem KPF-Fonds gefördert. Inhalt des Projektes ist die Erfassung ostsächsischer und tschechischer Unternehmen dieser Branche und die Erarbeitung ihrer Firmenprofile. In einem weiteren Schritt werden direkte Kontakte zwischen den Unternehmen durch Arbeitstreffen, Firmenrepräsentationen und Unternehmerreisen angebahnt. Letztendlich soll das Projekt zu konkreten grenzüberschreitenden Kooperationsvereinbarungen führen, welche die Basis z.B. für Wissensaustausch, gemeinsame Fertigungs- und Vertriebsstrategien sowie für den grenzüberschreitenden Lehrlingsaustausch bilden. Das Projekt wird im 2. Halbjahr 2004 beendet sein.

NEUE INFOZENTREN AUF DEM GEBIET VON NOVOBORSKO

Im Jahre 2003 bekam der Gemeindeverband Novoborsko eine Förderung aus PHARE CBC für die Einrichtung der touristischen Informationszentren in Kamenický Šenov und Cvikov. Im Rahmen dieses Projektes sind neue Informationsmaterialien dieser Städte und ihrer Umgebung entstanden sowie die Computerausstattung und Büromöbel eingekauft worden. Die Infozentren sind für die Besucher seit dem 01.09.2003 in den Stadtverwaltungsgebäuden der genannten Städte geöffnet.

WILLKOMMEN IN SMRŽOVKA - TOURISTISCHER REISEFÜHRER DURCH DIE STADT SMRŽOVKA UND IHRE UMGEBUNG

Sind Sie vom Ort oder suchen Sie einen Ausflugstipp, sollen Ihre Bekannten zu Besuch kommen und Sie denken darüber nach, was Sie ihnen in Smržovka zeigen könnten oder sind Sie von weit her, auf jeden Fall kommt Ihnen die neue Publikation "Willkommen in Smržovka" zugute. Der Reiseführer wird Ihnen als ein treuer Ratgeber auf Ihrem Wege zum Kennenlernen von Smržovka dienen.

Die Einleitung des touristischen Reiseführers ist den zusammenfassenden Informationen über den Land-

BUDOVÁNÍ BINACIONÁLNÍCH PODNIKATELSKÝCH KOOPERACÍ

V oblasti hospodářského rozvoje a podnikatelských kooperací je z FMP Interreg III A podpořen projekt "Rozvoj podnikatelských kooperací v průmyslu na zpracování umělých hmot". Obsahem projektu je podchycení východosaských a českých firem v tomto odvětví a zpracování jejich firemních profilů. Dalším krokem je navázání přímých kontaktů mezi podnikateli formou pracovních setkání, prezentací firem a studijních cest. V neposlední řadě má projekt směřovat ke konkrétním přeshraničním dohodám o kooperaci, které jsou základem např. pro výměnu znalostí, společné výrobní a distribuční strategie a přeshraniční výměnu učňů. Realizace projektu bude ukončena v 2. pololetí tohoto roku.

NOVÁ INFORMAČNÍ CENTRA NA ÚZEMÍ NOVOBORSKA

V roce 2003 získal Svazek obcí Novoborska grant z fondu PHARE CBC na vybudování informačních středisek v Kamenickém Šenově a ve Cvikově. V rámci tohoto projektu byly vydány nové informační materiály Kamenického Šenova a okolí a Cvikova a okolí a nakoupeno počítačové vybavení a kancelářský nábytek. Informační střediska jsou pro návštěvníky otevřena od 01.09.2003 v budovách městských úřadů v Kamenickém Šenově a ve Cvikově.

VÍTEJTE VE SMRŽOVCE - TURISTICKÝ PRŮVODCE SMRŽOVKOU A JEJÍM OKOLÍM

At' už jste místní a hledáte tip na výlet, at' už Vám přijedou známí a Vy přemýšlíte, co jim ve Smržovce ukázat a nebo at' jste z daleka, v každém případě Vám přijde vhod nová publikace „Vítejte ve Smržovce“. Průvodce Vám bude věrným pomocníkem na Vašich cestách za poznáním Smržovky.

Úvod turistického průvodce je věnován souhrnným informacím o krajinném charakteru, architektuře, fauně, flóře a zajímavostech města a okolí. Na následujících stranách se dočtete o nejvýznamnějších událostech v historickém vývoji Smržovky. Publikace dále předkládá několik návrhů na pěší, cyklistické a lyžařské výlety směřované za krásami Jizerských hor. Nechybí ani informace o partnerském městě Rammenau.

ROZWÓJ DWUNARODOWYCH KOOPERACJI PRZEDSIĘBIORSTW

W dziedzinie rozwoju gospodarczego i kooperacji przedsiębiorstw z funduszu KPF finansowany jest projekt "Rozwój dwunarodowych kooperacji przedsiębiorstw w przemyśle przetwórstwa tworzyw sztucznych". Jego treść polega na inwentaryzacji wschodniosaksońskich i czeskich przedsiębiorstw tej branży i opracowanie ich profili firmowych. W następnym kroku tworzone będą bezpośrednie kontakty pomiędzy przedsiębiorstwami poprzez robocze spotkania, prezentacje firm i podróże przedsiębiorców. W efekcie projekt powinien prowadzić do konkretnych ponadgranicznych porozumień kooperacyjnych, tworzących bazę n.p. dla wymiany wiedzy, wspólnych strategii wytwarzania i sprzedaży a także dla transgranicznej wymiany uczniów. Projekt zostanie zakończony w II połowie 2004 r.

NOWE CENTRA INFORMACYJNE W REJONIE NOVOBORSKO

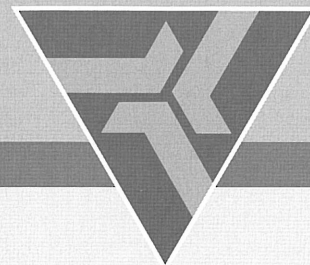
Związek Gmin rejonu Novoborsko otrzymał w r. 2003 z programu PHARE CBC grant na urządzenie turystycznych centrów informacji w miastach Kamenický Šenov i Cvikov. W ramach tego projektu powstały nowe materiały informacyjne o tych miejscowościach i ich okolicy, a ponadto zakupiono wyposażenie komputerowe oraz meble biurowe. Nowe centra informacji są dla odwiedzających otwarte od 01.09.2003 r. w budynkach urzędów miejskich tych dwóch miast.

WITAJ W SMRŽOVCE PRZEWODNIK TURYSTYCZNY PO SMRŽOVCE I OKOLICACH

Czy jesteś stąd i szukasz pomysłu na najbliższą wycieczkę, czy też mają przybyć z wizytą znajomi i myślisz właśnie, co mógłbyś im pokazać w Smržovce, czy wreszcie jesteś z daleka, w każdym przypadku publikacja "Witaj w Smržovce" przypadnie Ci do gustu. Ten przewodnik będzie Ci służył jako wierny doradca na szlakach podczas poznawania Smržovki.

Wstęp do turystycznego przewodnika jest poświęcony syntetycznym informacjom o krajoznawstwie, architekturze, faunie, florze i o godnych zobaczenia ciekawostkach w mieście i okolicy. Na następnych stronach dowiesz się o najważniejszych wydarzeniach w dzie-

schaftscharakter, die Architektur, Fauna, Flora und Sehenswürdigkeiten der Stadt und ihrer Umgebung gewidmet. Auf den folgenden Seiten erfahren Sie mehr über die bedeutendsten geschichtlichen Ereignisse in Smržovka. Die Publikation bringt ein paar Tipps für Wander-, Rad- und Skiausflüge zu Schönheiten vom Isergebirge. Anschließend bekommen Sie Infos zur Partnerstadt Rammenau.

Den Text der Publikation begleitet eine ganze Menge schöner Fotos sowohl aus der Gegenwart als auch der Geschichte. Ergänzt sind sie mit witzigen Zeichnungen vom gebürtigen Petr Urban. Sie finden dort auch wichtige Telefonnummern und Öffnungszeiten einniger Kultureinrichtungen.

INTERNATIONALE KONFERENZ "QUALITÄTSTOURISMUS"

Im Rahmen der Touristikbörse 2003 Görlitz, dem "Branchentreff der Euroregion Neisse" wurde am 07. November 2003 eine Internationale Konferenz zum Thema "Qualitätstourismus" durchgeführt.

Vorgestellt wurden hier das Projekt der IHK "Tourism Quality", eine EU-Aus- und Weiterbildungsmaßnahme mit internationaler Anerkennung; die Umsetzung der "Qualitätsoffensive im Tourismus Sachsen", ein Projekt des Landestourismusverbandes Sachsen sowie Projekte der Region wie "Marke KRABAT". Davon ausgehend, dass die Entwicklung der Euroregion als Ferienregion einer grenzüberschreitenden Angleichung der Qualitätsfaktoren im Tourismus bedarf, vermittelten auch polnische und tschechische Experten ihre Erfahrungen.

"AUF DEN SPUREN DER HABSBURGER - HISTORISCHE ERFAHRUNGEN FÜR EINE GEMEINSAME ZUKUNFT"

Am 12. und 13. September fand in Zittau in der Aula des Christian-Weise-Gymnasiums eine Schüler- und Studentenkonferenz statt, die den inhaltlichen Abschluss des Wettbewerbes "Auf den Spuren der Habsburger in unserer Region" darstellte. 16 bilateral bzw. trilateral zusammengesetzte Projektgruppen beschäftigten sich 3 Monate mit selbst gewählten historischen Themen. Als Ergebnis entstanden 3 Theaterstücke sowie 12 Präsentationen u. a. mit den Themen "Graf Wallenstein"

MEZINÁRODNÍ KONFERENCE "KVALITATIVNÍ CESTOVNÍ RUCH"

V rámci Turistické burzy v Görlitz, "setkání odborníků v cestovním ruchu Euroregionu Nisa", se konala 7. listopadu 2003 mezinárodní konference na téma "Kvalitativní cestovní ruch".

Na ní byly prezentovány projekty Hospodářské komory "Tourism Quality", mezinárodně uznávaný vzdělávací program EU, realizace "Kvalitativní ofenzivy v saském cestovním ruchu", projekt Saského zemského turistického svazu a projekty regionu "Známka KRABAT".

Vzhledem ke skutečnosti, že se Euroregion rozvíjí jako turistický region, je třeba dosáhnout přeshraničního přizpůsobení kvalitativních faktorů v cestovním ruchu. Své zkušenosti proto prezentovali rovněž odborníci z Polska a České republiky.

"PO STOPÁCH HABSBURKŮ - HISTORICKÉ ZKUŠENOSTI PRO SPOLEČNOU BUDOUCNOST"

Ve dnech 12. a 13. září se konala v aule Gymnázia Christiana Weise v Žitavě konference žáků a studentů při příležitosti ukončení soutěže "Po stopách Habsburků v našem regionu". 16 dvou- resp. třístranných projektových skupin se zabývalo po dobu tří měsíců historickými tématy, které si samy zvolily. Výsledkem jejich práce byly tři divadelní hry a 12 prezentací mj. i na téma "Vévoda Valdštejn" a "Kláštery Euroregionu Nisa". Veškeré výsledky a zkušenosti z projektu budou shromážděny a prezentovány veřejnosti v trojja-

Text publikace doprovází velké množství pěkných fotografií, jak ze současnosti, tak z historie. Vtipně ji doplnily i kresby Petra Urbana. Najdete v ní důležité telefonní spojení či otevírací dobu některých kulturních zařízení.

jach Smrzovky. Publikace přináší kilka propozicí dotýkajících vycházek pěších, cyklistických i lyžařských do nejkrásnějších míst v Górah Izerských. Na konci najdete informace o partnerském městečku Rammenau.

Tekstovi publikaci doprovází spousta množství krásných snímků, tak dnešních jak i z dob minulých. Uplňují je vtipné kresby Petra Urbana. Najdete tam též důležité čísla telefonů a hodiny otevírací některých kulturních zařízení.

MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA "TURYSTYKA KWALIFIKOWANA"

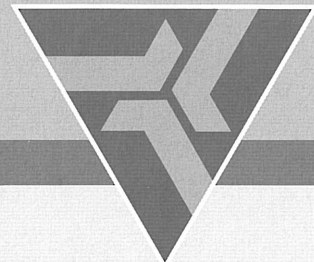
W ramach Giełdy Turystycznej 2003 w Görlitz, "Spotkania branż Euroregionu Nysa", w dniu 7.11.2003 r. odbyła się międzynarodowa konferencja na temat "Turystyki kwalifikowanej".

Zostały przedstawione: projekt Izby Przemysłowo-Handlowej "Tourism Quality" - przedsięwzięcie europejskie w zakresie kształcenia i doskonalenia zawodowego z międzynarodowym certyfikatem, wdrażanie "Ofensywy jakościowej w turystyce Saksonii" - projekt Krajowego Związku Turystycznego Saksonii, jak również projekty regionalne jak "Marka KRABAT". Zakładając, że rozwój Euroregionu jako regionu urlopowego, wymaga transgranicznego wyrównania czynników jakościowych w turystyce, także polscy i czescy eksperci podzielili się swoimi doświadczeniami.

"ŚLADAMI HABSBURGÓW - HISTORYCZNE DOŚWIADCZENIA DLA WSPÓLNEJ PRZYSZŁOŚCI"

12. i 13. września, w auli Gimnazjum im. Christiana Weise w Żytawie, odbyła się konferencja uczniów i studentów, która ukazała merytoryczne wyniki konkursu "Na tropach Habsburgów w naszym regionie". 16 dwu- i trójnarodowych grup przez 3 miesiące zajmowało się historycznymi tematami, według własnego wyboru. W efekcie powstały 3 sztuki teatralne oraz 12 prezentacji, m.in. na tematy: "Graf Wallenstein" i "Klasztory Euroregionu Nysa". W trójzycznej publikacji, która ma się ukazać w końcu marca 2004 zebrane będą wszystkie wyniki oraz doświadczenia z tego projektu i udostępnione opinii publicznej.

und "Klöster der Euroregion Neisse". In einer dreisprachigen Publikation, die Ende März 2004 erscheinen soll, werden alle Ergebnisse und Erfahrungen des Projektes zusammengestellt und der Öffentlichkeit zugänglich gemacht.

IM KÖNIGREICH DES BERGGEISTES

Unter diesem Titel hat das Riesengebirgs-Museum in Jelenia Góra durch seine Filiale in Szklarska Poręba und Dank der partnerschaftlichen Kooperation mit dem Museum in Löbau eine umfangreiche Reihe von verschiedenen Aktivitäten durchgeführt. Ziel war es, die alte Legende vom Rübezah-Liczyrzepa/Rzepiór-Krkonoš wieder zu aktivieren und der euroregionalen Öffentlichkeit attraktiver und bekannter zu machen. Der Inhalt des Projektes umfasste neue Publikationen, eine Kunstausstellung, Theater-Spektakel und weitere Aktivitäten, bei denen sich mehrere Kultureinrichtungen und Künstler von beiden Seiten beteiligt haben. Im Effekt sind u.a. drei zweisprachige Bücher, ein dreisprachiger Katalog zur Ausstellung entstanden als auch ein Konzept der weiteren gemeinsamen Popularisierung des legendären "Berggeistes".

ZUSAMMENARBEIT POLNISCHER UND DEUTSCHER BERGRETTUNGSDIENSTE

Die Riesengebirgs-Gruppe des Freiwilligen Bergrettungsdienstes (GOPR) in Jelenia Góra hat in der Kooperation mit dem Deutschen Roten Kreuz - Bergwacht Abschnitt Zittauer Gebirge seit September 2002 bis Februar 2003 einen Zyklus von Übungs-, Bildungs- und Popularisierungsmaßnahmen in ihrem Aufgabenbereich realisiert. Ziel war es, die fachliche Leistungsfähigkeit der Bergrettungsdienste zu erhöhen, die Zeitspanne bei der Rettung im Berg verunfallter Personen zu minimieren, aber auch die breitere touristische Öffentlichkeit so zu sensibilisieren, dass sie sich mit mehr Aufmerksamkeit in den Bergen bewegt. An den vier Bildungsmaßnahmen haben sich insgesamt 80 Fachleute aus Polen und Deutschland beteiligt. Es konnte festgestellt werden, dass in diese so wichtige Zusammenarbeit auch die tschechischen Bergrettungsdienste einbezogen werden sollten.

zyčné publikaci, která má vyjít koncem března 2004.

V KRÁLOVSTVÍ DUCHA HOR

Pod tímto názvem uspořádalo Krkonošské muzeum v Jelení Hoře prostřednictvím pobočky ve Szklarske Porebe a díky spolupráci s partnerem (Muzeum v Löbau) řadu různých akcí. Jejich cílem bylo oživit starou legendu o Krakonošovi (Rübezah-Liczyrzepa/Rzepiór), seznámit s ní a učinit ji atraktivní jak pro místní obyvatele tak pro euroregionální veřejnost. Obsahem projektu bylo vydání nových publikací, výstava umění, divadelní představení a další akce, na nichž se podílelo několik kulturních zařízení a umělců z obou stran hranice. Mj. vznikly tři dvojazyčné knihy, trojazyčný katalog k výstavě a koncepcie další společné popularizace legendárního "ducha hor".

SPOLUPRÁCE POLSKÝCH A NĚMECKÝCH ZÁCHRANÁŘŮ

Skupina dobrovolných záchranářů pro oblast Krkonoš (GOPR) z Jelení Hory realizovala ve spolupráci s Německým Červeným křížem - horskou službou pro oblast Žitavských hor od září 2002 do února 2003 cyklus cvičení, vzdělávacích seminářů a osvětových aktivit zaměřených na oblast jejich působnosti. Jejich cílem bylo zvýšení odborné akceschopnosti záchranářských služeb, zkrácení časové prodlevy při záchrane zraněných resp. ohrožených osob, osvěta mezi nejširší turistickou veřejností, aby se v horách chovala s větší opatrností. Čtyř vzdělávacích seminářů se zúčastnilo celkem 80 odborníků z Polska a Německa. Závěrem bylo konstatováno, že by měla být tato důležitá spolupráce rozšířena také o české záchranáře.

W KRÓLESTWIE DUCHA GÓR

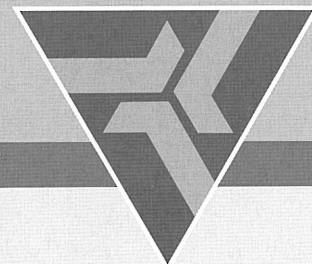
Pod takim hasłem Muzeum Karkonoskie w Jeleniej Górze, poprzez swoją filię w Szklarskiej Porębie, dzięki partnerskiej współpracy Muzeum w Löbau przeprowadziło szeroki cykl różnych działań. Celem było nowe uaktywnienie dawnej legendy o Rübezahlu-Liczyrzepie/Rzepiórze-Karkonosu i uczynienie jej atrakcyjną i bardziej znaną zarówno społecznościom lokalnym jak i szerszej publiczności Euroregionu. Treść projektu obejmowała nowe publikacje, wystawę, spektakl teatralny oraz inne działania, w czym uczestniczyło wiele placówek kulturalnych i artystów z obydwu stron. W efekcie powstały m.in. 3 dwujęzyczne książki, jeden trójjęzyczny katalog wystawy a także koncepcja dalszej wspólnej popularyzacji legendarnej postaci "Ducha Gór".

WSPÓŁPRACA POLSKICH I NIEMIECKICH RATOWNIKÓW GÓRSKICH

Karkonoska Grupa Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego (GOPR) w Jeleniej Górze we współpracy ze Strażą Górką dla odcinka "Góry Żytawskie" Niemieckiego Czerwonego Krzyża zrealizowała od września 2002 do lutego 2003 r. w dziedzinie swoich statutowych działań cykl akcji ćwiczebnych, szkoleniowych i popularyzatorskich. Ich cel polegał na podniesieniu fachowej sprawności ratowników, Na skróceniu czasu ich dojścia do osób poszkodowanych lub zagrożonych w górach, ale także na takim uwrażliwianiu szerszej zbiorowości turystycznej, aby bardziej uważnie kontrolowała swoje zachowanie w górach. W czterech szkoleniach wzięło udział łącznie 80 specjalistów z Polski i Niemiec. We wnioskach końcowych uznano za bardzo pożądane, aby ta tak ważna współpraca została rozszerzona o czeskich ratowników górskich.

EUREX STATISTIK

Die Euroregionale Expertengruppe tagte am 28.01.04 in Jelenia Góra. Arbeitsgegenstand waren u.a.: die Veröffentlichung "Bildung in der Euroregion Neisse", die Publikation "Euroregion an der tschechisch-deutschen sowie tschechisch-polnischen Grenze", der Veröffentlichungsentwurf "Jahrbuch der Euroregion Neisse-Nisa-Nysa" sowie die Datenbank der Euroregion Neisse-Nisa-Nysa.

Am Anfang des Treffens hatte die polnische Seite ihren Kollegen eine traurige Information zu übergeben. Am 26. Januar ist in Jelenia Góra einer der Gründer der AG "Statistik", Herr Kazimierz ŻURAWSKI, gestorben. Er ist uns allen gut bekannt, besonders diesem Arbeitsgremium haben wir vieles zu verdanken. Er war einer der Schöpfer dieser Erfolge, er war der vieljährige Leader der polnischen euroregionalen Statistiker. Die an der Sitzung anwesenden tschechischen, deutschen und polnischen Mitglieder der Arbeitsgruppe haben mit einer Minute stillen Gedenkens seiner gedacht.

EUREX RADWEGE

Eine weitere Beratung der Expertengruppe fand am 29.01.04 in der Geschäftsstelle der Kommunalgemeinschaft Euroregion Neisse e.V. in Zittau statt. Arbeitsgegenstand war: die Erstellung eines Radwanderkalenders Oberlausitz, die Beschilderung des Oder-Neisse-Radweges, Informationen zum Stand über Ausbau und Beschilderung der Rübezahn-Route sowie Beiträge zur Gestaltung des EU-Beitritts zum 01.05.04.

EUREX GESCHICHTE

Am 5.2.2004 tagte in Liberec die Expertengruppe Geschichte, die die Vorbereitung des Historikersymposiums zum Thema "Wege zur Freiheit - Demokratische Opposition auf dem Gebiet der Euroregion Neisse-Nisa-Nysa in den Jahren 1968-1990" auf dem Programm hatte. Dieses Symposium findet vom 04. bis 05.11.2004 in Jelenia Góra statt. Die Mitglieder der EUREX beschäftigen sich zurzeit mit der Zusammenstellung der Themen und der Absicherung der Referenten.

EUREX STATISTIKA

Pracovní skupina ERN Statistika zasedala 28.01.2004 v Jelení Hoře. Byl projednáván stav publikace "Vzdělávání v Euroregionu Nisa", publikace "Euroregiony na česko-německé a česko-polské hranici", návrh "Statistické ročenky ERN" a databáze našeho euroregionu.

Na začátku setkání informovala polská strana své kolegy o smutné události. Dne 26. ledna zemřel v Jelení Hoře zakladatel a vedoucí polské strany pracovní skupiny Statistika, pan Kazimierz ŻURAWSKI, autor mnoha jejích úspěchů. Čeští, němečtí a polští účastníci setkání uctili jeho památku minutou ticha.

Kazimierz Żurawski

EUREX CYKLOSTEZKY

Jednání této PS se konalo 29.1.2004 na sekretariátu německé části ERN. Tématy bylo vytvoření cyklistického kalendáře Horní Lužice, značení cyklostezky Odra-Nisa, informace ke stavu budování a značení Krakonošovy stezky a podílení se na oslavách vstupu ČR a Polska do EU k 1. 5. 2004.

EUREX HISTORIE

Dne 5. 2. 2004 zasedala v Liberci pracovní skupina ERN Historie, která měla na programu přípravu Sympózia historiků na téma "Cesty ke svobodě. Demokratická opozice na území Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa v letech 1968-1990." Toto sympóziu se uskuteční ve dnech 04.-05.11.2004 v Jelení Hoře. PS pracuje v současné době na sestavení tématických okruhů a zajištění přednášejících.

EUREX STATYSTYKA

Ta euroregionalna grupa ekspercka obradowała 28.01.04. w Jeleniej Górze. Przedmiotem jej pracy były m.in.: mała publikacja "Edukacja w Euroregionie Nysa", wydawnictwo "Euroregiony na granicy czesko-niemieckiej i czesko-polskiej", projekt wydawniczy "Rocznik Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa", jak również bank danych naszego Euroregionu.

Na początku spotkania strona polska przekazała swoim kolegom smutną wiadomość. W dniu 26 stycznia b.r. zmarł w Jeleniej Górze jeden z założycieli GR "Statystyka", Pan Kazimierz ŻURAWSKI. Wszyscy wiemy, że zwłaszcza temu robocznemu gremium mamy wiele do zawdzięczenia. Jednym z twórców tych sukcesów był wieloletni lider ze strony polskiej euroregionalnych statystyków, Kazimierz ŻURAWSKI. Obecni na posiedzeniu czescy, niemieccy i polscy członkowie Grupy, uczcili Jego pamięć minutą ciszy.

EUREX SZLAKI ROWEROWE

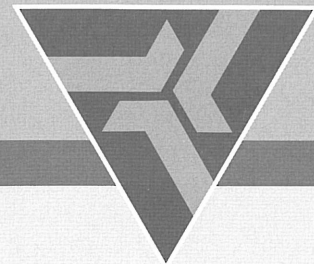
Kolejne spotkanie tej grupy eksperckie odbyło się 29.01.04 w Żytawie/Zittau, w siedzibie Kommunalgemeinschaft Euroregion Neisse e.V.

Przedmiotem obrad były: wydanie kalendarza dla rowerzystów w Górnych Łużycach, oznakowanie szlaku rowerowego Odra-Nysa, informacje na temat budowy rowerowego szlaku "Liczyrzepa" oraz temat obchodów w związku z Dniem Integracji z UE, 1.05.04 r.

EUREX HISTORIA

W dniu 5.02.2004 obradowała w Libercu Grupa Ekspercka ERN "Historia", która w programie spotkania miała przygotowanie sympozjum historyków na temat "Drogi do wolności. Opozycja demokratyczna na obszarze Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa w latach 1968-1990". Sympozjum odbędzie się w dniach 04.-05.11.2004 r. w Jeleniej Górze. Członkowie EUREX'u pracują obecnie nad zestawem tematów i pozyskaniem referentów.

EUREX WALD

Am 17.2.2004 kam die EUREX Wald zur Beratung in der Verwaltung des Nationalparks Böhmisches Schweiz in Krásná Lípa zusammen. Auf der Tagesordnung stand die Besprechung des vorbereiteten tschechisch-polnischen und tschechisch-deutschen Projektes "Optimalisierung der Wald- und Naturschutzgebietenutzung durch die Öffentlichkeit", was eine Analyse und Konfliktlösung zwischen Interessen von Tourismus, Sport, Erholung und Natur-, Landschaftsschutz und Waldwirtschaft beinhaltet. Die kurze Vorstellung vom Nationalpark Böhmisches Schweiz bestand u.a. in der Problematik der introduzierten Holzgewächse und ihrem allmählichen Ersatz durch ursprüngliche Baumarten - Tannen, Buchen und Fichten. An die Beratung schloss sich die Exkursion in das Gebiet von Jetřichovice an.

EUREX LESY

Dne 17.2.2004 se sešla pracovní skupina Lesy na jednání na Správě Národního parku České Švýcarsko v Krásné Lípě. Na programu bylo projednání připravovaného česko-polského a česko-německého projektu "Optimalizace využití lesů a chráněných oblastí veřejností", jehož záměrem bude analyzovat a řešit konflikty mezi zájmy cestovního ruchu, sportu, rekreace a ochrany přírody, krajiny a lesního hospodářství. Krátké představení NPČŠ bylo mj. zaměřeno na problematiku introdukovaných dřevin a jejich postupného nahrazování původními dřevinami: jedlím, bukem a smrkem. Na jednání navazovala exkurze do oblasti Jetřichovic.

EUREX LASY

W dniu 17.2.2004 grupa robocza "Lasy" spotkała się w siedzibie Parku Narodowego "Szwajcaria Czeska" w Krasnej Lipie. Omawiano opracowywany obecnie projekt "Optymalizacja publicznego użytkowania lasów i terenów objętych ochroną przyrody", którego treścią jest analiza i rozwiązywanie konfliktów pomiędzy interesami turystyki, sportu i wypoczynku, ochrony przyrody i krajobrazu oraz gospodarki leśnej. Krótka prezentacja Parku narodowego "Szwajcaria Czeska" odnosiła się m.in. do problematyki introdukowanych gatunków drzew i ich sukcesywnej wymiany na rodzime gatunki pierwotne - jodły, buka i sosny. Do tematyki obrad nawiązała też wycieczka w rejon Jetřichovic.

EUREX BIBLIOTHEKEN

Die Beratung der Expertengruppe Bibliotheken fand am 24.02.04 in der Stadtbibliothek in Jelenia Góra statt. Die tschechische Seite gab nähere Informationen zur Konferenz "Wege zum Lesen" in Liberec (10.-11.03.04), die deutsche Seite zum Festakt der Unterschrift der Rahmenvereinbarung über die Zusammenarbeit der Bibliotheken in Zittau (30.04.) und die polnische Seite zur Vorbereitung des V. Bibliothekskongresses der Euroregion Neisse-Nisa-Nysa in Jelenia Góra (02.-04.06.04). Einen Teil der Beratung widmete die Gruppe der Arbeit am Kinderführer durch Bibliotheken.

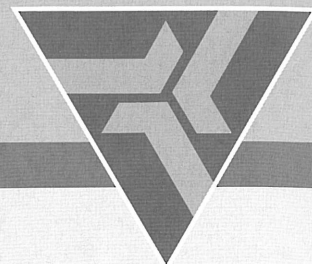
EUREX KNIHOVNY

Jednání skupiny Knihovny se uskutečnilo 24.02.04 v městské knihovně v Jelení Hoře. Česká strana podala upřesňující informace o konání konference "Cesty ke čtenářství" v Liberci 10.-11.03.04, německá strana o slavnostním aktu podpisu smlouvy o spolupráci knihoven v Žitavě 30.04. a polská strana o přípravě V. knihovnického kongresu Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa v Jelení Hoře 02.-04.06.04. Část jednání byla věnována práci na průvodci dětského čtenáře knihovnami.

EUREX BIBLIOTEKI

Narada grupy roboczej "Biblioteki" odbyła się 24.02.04. w Bibliotece Grodzkiej w Jeleniej Górze. Strona czeska przekazała bliższe informacje o konferencji "Drogi do czytelnictwa", planowanej w Libercu (10.-11.03.04), strona niemiecka o uroczystości podpisania ramowego porozumienia o współpracy bibliotek, w Żytawie/Zittau (30.04.) a strona polska o przygotowywanym V Kongresie Bibliotekarstwa Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa, w Jeleniej Górze (02.-04.06.04). Część spotkania grupa robocza poświęciła pracom nad dziecięcym przewodnikiem po bibliotekach.

EUREX SAUBERE NEISSE

Am 24.02.04 tagte die Euroregionale Expertengruppe Saubere Neiße im Landratsamt Löbau-Zittau. Veranstaltungsthemen waren insbesondere die Vorbereitung zur Konferenz "Saubere Neiße" am 20./21.10.2004 in Liberec, das Projekt "Touristische Erschließung der Lausitzer Neiße" sowie die Broschüre "Ein Fluss - drei Länder - ein Ziel".

EUREX TOURISMUS

Die Euroregionale Expertengruppe Tourismus traf sich am 25.02.04 im Hotel Bornit in Szklarska Poręba. Arbeitsgegenstände waren die Auswertung der Tourismusbörse in Görlitz im November 2003, die Vorbereitung zur Messe EUROREGION TOUR vom 18.-20.03.2004 in Jablonec und die Festlegung eines Arbeitsplanes für das Jahr 2004.

EUREX ČISTÁ NISA

24.02.04 zasedala na okresním úřadě Löbau-Zittau pracovní skupina ERN Čistá Nisa. Na programu jednání byla především příprava konference "Čistá Nisa" 20.-21.10.2004 v Liberci, projekt "Turistické zpřístupnění Lužické Nisy" a brožura "Jedna řeka - tři země - jeden cíl".

EUREX CESTOVNÍ RUCH

Pracovní skupina Euroregionu Cestovní ruch se sešla 25.02.2004 v hotelu Bornit ve Szklarske Porębe. Tématy jednání bylo vyhodnocení Turistické burzy v Görlitz v listopadu 2003, příprava veletrhu cestovního ruchu EUROREGIONTOUR ve dnech 18.-20.03.04 v Jablonci nad Nisou a stanovení plánu práce na rok 2004.

EUREX CZYSTA NYSA

24.02.04 w Urzędzie Landrata Löbau-Zittau, obradowała euroregionalna Grupa Eksperska "Czysta Nysa". Tematami imprezy były w szczególności przygotowanie konferencji "Czysta Nysa", planowanej na 20.-21.10.2004 r. w Libercu, projekt "Turystyczne wykorzystanie Nysy Łużyckiej" oraz broszura "Jedna rzeka - trzy kraje - jeden cel".

EUREX TURISTIKA

Euroregionalna Grupa Ekspertów "Turystyka" spotkała się 25.02.04 w Hotelu "Bornit" w Szklarskiej Porębie. Przedmiotem obrad była ocena giełdy turystycznej w Görlitz w listopadzie 2003 r., przygotowanie do Targów "EUROREGION TOUR" w dniach 18.-20.03.04 w Jabloncu i ustalenie planu pracy na rok 2004.

BIS REDAKTIONSSCHLUSS BEKANNTGE GEBT NEUE TERMINE:

TERMÍNY JEDNÁNÍ PRACOVNÍCH SKUPIN ERN ZNÁMÉ DO UZÁVĚRKY TOHOTO ČÍSLA: NOWE TERMINY ZNANE W DNIU ZAMKNIĘCIA NUMERU:

15.04.04	EUREX Radwandern in Liberec	Cyklostezky Liberec	Turystyka rowerowa w Libercu
20.04.04	EUREX Saubere Neiße	Čistá Nisa	Czysta Nysa
21.04.04	EUREX Tourismus in Görlitz	Čistá Nisa	Turystyka rowerowa w Görlitz
22.04.04	EUREX Geschichte in Liberec	Historie Liberec	Historia w Libercu
30.04.04	EUREX Bibliotheken	Knihovny	"Biblioteki", w Żytawie/Zittau
15.06.04	EUREX Wald	Lesy	Las

EUREX DENKMALSCHUTZ

Im Rahmen der Euroregionalen Expertengruppe Denkmalpflege hat sich 2003 eine Spezialisierung auf dem Gebiet der Umgebendehauslandschaft vollzogen.

Die Spezialisten aller drei Länder haben sich schon mehrmals in Ebersbach, Zittau, Liberec und letztlich am 9. Februar in Lubań getroffen. Erste Effekte der gemeinsamen Analysen erlauben uns festzustellen, dass wir es hier mit einem großen Wert der materiellen Kultur zu tun haben, das als großräumiges Flächen-denkmal in der so genannten UNESCO-Liste kandidieren sollte.

Eine internationale Konferenz zu diesem Thema ist im Juni im Schloss CZARNE in Jelenia Góra geplant.

EUREX OCHRONA PAMÁTEK

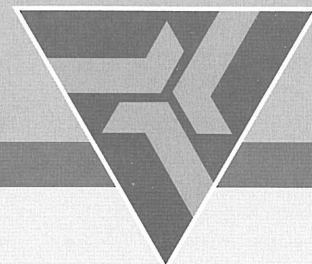
V rámci pracovní skupiny Euroregionu Ochrana památek se vyprofilovala speciální skupina se zaměřením na krajinu podstávkových domů.

Odborníci ze všech tří zemí se již sešli v Ebersbachu, Žitavě, Liberci a naposledy 09.02. v Lubani. První výsledky společných analýz ukazují, že podstávkové domy představují velký klenot materiální kultury, který by měl být zařazen mezi kandidáty na seznam UNESCO. Na toto téma se plánuje v červnu mezinárodní konference na zámku CZARNE u Jelení Hory.

UREX - OCHRONA ZABYTKÓW

W ramach euroregionalnej Grupy Eksperskiej "Ochrona Zabytków" w r. 2003 pojawiła się specjalizacja w dziedzinie krajobrazu domów przysłupowych. Specjaliści z wszystkich trzech krajów spotkali się już kilkakrotnie w Ebersbach, Zittau, Libercu i ostatnio, 9 lutego w Lubaniu. Już pierwsze wyniki wspólnych analiz pozwalają nam stwierdzić, że mamy tu do czynienia z wielkim dobrem kultury materialnej, godnym by kandydować na tzw. listę UNESCO, jako wielkoprzestzenny zabytek obszarowy. Międzynarodowa konferencja na ten temat planowana jest w czerwcu w Dworze CZARNE, w Jeleniej Górze.

WISSENSWERTES

Seit dem 17. Jahrhundert hat sich in diesem Teil Mitteleuropas, in und um die Oberlausitz, eine besondere Art der volkstümlichen Baukunst entwickelt. Eine, der Landschaft gut angepasste Skala und einfache Form, sehr originelle Bautechnik mit der gemischten Konstruktion ("Steinmauer + Holz"), die der gemischten Funktion ("Wohnen + Arbeiten") entspricht, originelle, manchmal sogar künstlerische Ornamentik an den Giebeln und Fassaden, das alles sind nur einige der charakteristischen Merkmale dieser Architektur. Das was besonders typisch und sofort von außen bemerkbar ist, sind die auf der Erdoberfläche anwesenden hölzernen Säulen, die mit bogenartigen Holzelementen verbunden sind und auf denen sich sowohl das Obergeschoss, als auch die Dachkonstruktion stützt.

Im 18. und 19. Jahrhundert war die ganze Landschaft, die flächenmäßig zum großen Teil dem heutigen Territorium der ERN entspricht, durch diese Art der Bebauung dominiert. Heute sieht die Situation schon ganz anders aus. Trotzdem sind auf dem Territorium aller drei Länder nach groben Schätzungen bis jetzt noch über 15.000 solcher Häuser vorhanden, davon allein in Sachsen über 7000. Nicht alle in ursprünglicher Gestalt, und nur wenige leider(!) in gutem baulichem Zustand. Aus vielen Gründen wird heute diese Architektur und damit ein besonders wichtiges Element der regionalen Identität bedroht.

Aus der euroregionalen Sicht hat diese Architektur eine zusätzliche, sogar symbolische Bedeutung. Neben unserem Grenzfluss, deren Namen die Euroregion übernommen hat, und des Berggeistes (Rübezahl, Krkonos, Liczyrzepa) bildet das "Umgebäudehaus" ein attraktives Motiv, das in der Landschaft aller drei Teile der Euroregion zu sehen ist. Die gleiche Art der Bebauung nennt man auf der tschechischen Seite "podstávkový dům" und auf der polnischen "dom przysłupowy" oder "dom łużycki". Diese letzte Benennung weist sogar auf die ursprüngliche "genetische" Abstammung hin. Am wahrscheinlichsten waren die vor 400 Jahren in der Oberlausitz lebenden sorbischen Baumeister erste Schöpfer dieser schönen Architektur.

ZAJÍMAVOSTI

V 17. století se vytvořil v této části střední Evropy, v Horní Lužici, zvláštní druh lidové architektury. Krajině přizpůsobená a jednoduchá podoba, velmi originální stavební technika se smíšenou konstrukcí (kámen + dřevo), která odpovídá dvojité funkci domů (k bydlení + k práci), originální, někdy dokonce umělecká ornamentika na štítech a fasádách, to všechno je jen několik charakteristických znaků této architektury. To, co je obzvláště typické a zvenku ihned patrné, jsou dřevěné sloupky vycházející ze země a spojené dřevěnými prvky vytvářenými do oblouku, o které se opírá horní podlaží a střešní konstrukce.

V 18. a 19. století dominoval tento typ staveb celé krajině, která splývá s velkou částí s dnešním územím ERN. Dnes již situace vypadá docela jinak. Přesto stojí podle hrubých odhadů na území všech tří zemí dodnes více než 15.000 těchto domů, z toho jen 7.000 v Sasku. Ne všechny jsou dochovány v původní podobě a jen málo (bohužel) jich je v architektonicky dobrém stavu. Z mnoha důvodů je tak tato architektura a tím velmi důležitý prvek regionální identity ohrožen.

Z euroregionálního pohledu má tato architektura dodatečný, ba symbolický význam. Kromě naší pohraniční řeky, jejíž jméno převzal Euroregion, a ducha hor (Krakonoš, Rübezahl, Liczyrzepa) tvoří "podstávkový dům" atraktivní motiv, který je možné vidět v krajině všech tří částí euroregionu. Stejný typ architektury se nazývá na německé straně "Umgebäudehaus" a na polské "dom przysłupowy" nebo "dom łużycki". Tento poslední název poukazuje dokonce na "genetický" původ tohoto prvku. S největší pravděpodobností byli tvůrci této pěkné architektury lužičtí Srbové, kteří žijí v Horní Lužici již 400 let.

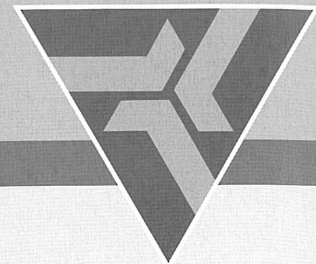

TO, O CZYM WARTO WIEDZIEĆ

Od XVII stulecia, w tej części środkowej Europy, w Górnych Łużycach i wokół nich, rozwinął się szczególny rodzaj ludowej sztuki budowlanej. Dobrze dostosowana do krajobrazu skala i prosta forma, bardzo oryginalna technika o mieszanej konstrukcji ("mur kamienny + drewno"), która odpowiada mieszanej funkcji ("mieszkanie + praca"), oryginalna, niekiedy wręcz artystyczna ornamentyka szczytów i elewacji, to tylko niektóre z charakterystycznych wyróżników tej architektury. Ale tym, co jest tu szczególnie typowe i widoczne na pierwszy rzut oka, są zewnętrzne, drewniane podpory na poziomie parteru, powiązane ukształtowanymi w łuk drewnianymi zastrzałami, podtrzymujące zarówno piętro jak i konstrukcję dachową budynku. W wiekach XVIII i XIX, krajobraz na całym obszarze, który w dużej części pokrywa się z dzisiejszym ERN, zdominowany był przez ten typ zabudowy. Dziś sytuacja wygląda już całkiem inaczej. Mimo to na terytorium wszystkich trzech państw, znajduje się do dziś jeszcze, według orientacyjnych szacunków ponad 15.000 takich domów, w tym tylko w Saksonii ponad 7.000. Nie wszystkie w pierwotnym kształcie, i tylko nieliczne (niestety!) pod względem techniczno-budowlanym, w zdrowym stanie. Z wielu powodów ta architektura a tym samym ważny składnik tożsamości regionalnej, jest dziś w stanie zagrożenia.

Patrząc z euroregionalnej perspektywy, architektura ta ma dodatkowy, wręcz symboliczny walor. Tak jak rzeka graniczna, której imię przyjął nasz Euroregion i jak postać Ducha Gór (Rübezahl, Krkonos, Liczyrzepa) również "Umgebäudehaus" stanowi atrakcyjny motyw, występujący w krajobrazie wszystkich trzech części Euroregionu. Ten sam typ budynku po czeskiej stronie znany jest jako "podstávkový dům" a po polskiej jako "dom przysłupowy" albo "dom łużycki". To ostatnie określenie wskazuje nawet na pierwotne, "genetyczne" pochodzenie tego zjawiska. Bowiem przed 400 laty, to właśnie serbołużyccy mistrzowie rękodziela budowlanego z Górnych Łużyc byli najprawdopodobniej pierwszymi twórcami tej pięknej architektury.

**Festtage vom 30.04. bis 02.05.2004
anlässlich des EU-Beitritts Polens
und Tschechiens im Dreiländereck -
ein INTERREG III A-Großprojekt**

Im deutsch-polnisch-tschechischen Dreiländereck, im neuen alten Herzen Europas, feiern die drei Städte Zittau, Bogatynia und Hrádek nad Nisou die Erweiterung der Europäischen Union am 1. Mai. Unter dem Motto "Sternstunden Europas" laden die drei Städte zusammen mit den Landkreisen in der Euroregion Neisse-Niśa-Nysa vom 30. April bis 2. Mai zu einem vielfältigen Festprogramm ein.

Festgebiet

- ▶ Dreiländerpunkt
- ▶ Innenstadt Zittaus (D)
- ▶ Ortsteil Porajów (PL)
- ▶ Hrádek nad Nisou - Kristyna-See (CZ)

30.04.

- ▶ Eröffnungsveranstaltung am Dreiländerpunkt
- ▶ Offizielle Feststunde mit dem trinationalen Orchester "Dreiklang"
- ▶ Mitternachtsevent "Sternstunden Europas" am Dreiländerpunkt, ein Theater-Licht-Spektakel nach der Ringparabel von Lessing mit Chormusik und Feuerwerk

01.05.

- ▶ Trinationale Bühnenprogramme von MDR 1 Radio Sachsen, Radio Lausitz und Radio PSR
- ▶ Jugend-open-air
- ▶ Großes Bahnhofsfest
- ▶ bunte Kinderveranstaltungen
- ▶ Bürgertreffen mit Bundeskanzler Gerhard Schröder, dem tschechischen Ministerpräsidenten Vladimír Špidla, dem polnischen Ministerpräsidenten Leszek Miller sowie dem Sächsischen Ministerpräsidenten Georg Milbradt

02.05.

- ▶ Bühnenprogramme von Künstlern und Sportlern aus dem Dreiländereck
- ▶ 10. Blasmusikfestival mit Orchestern aus drei Ländern

26.04.-09.05.

- ▶ Weitere Veranstaltungen
  - Konferenzen
  - Fest am Dreiländereck
  - Sportwettkämpfe
  - Präsentationen und Ausstellungen

Oslavy při příležitosti vstupu Polska a České Republiky do EU na Trojmezí ve dnech 30.04.-02.05. 2004 (Projekt podpořený z Iniciativy INTERREG III A)

Na německo-polsko-českém Trojmezí, v srdci Evropy, oslaví 1. května tři města - Žitava, Bogatynia a Hrádek nad Nisou rozšíření EU. Pod heslem "Hvězdné hodiny Evropy" zvou tato tři města společně s Euroregionem Neisse-Nisa-Nysa ve dnech 30.04.-02.05. k návštěvě bohatého programu.

Místo oslav

- ▶ Trojmezí
- ▶ Centrum Žitavy (N)
- ▶ Porajów (PL)
- ▶ Hrádek nad Nisou - Kristýna (CZ)

30.04.

- ▶ Zahájení oslav na Trojmezí
- ▶ Oficiální slavnostní večer s trinacionálním orchestrem "Dreiklang"
- ▶ Půlnoční akce "Hvězdné hodiny Evropy" na Trojmezí - multimediální představení podle prstenového podobenství G. E. Lessinga se sborovými zpěvy a ohňostrojem

01.05.

- ▶ Trinacionální programy na jevišti - MDR 1 Radio Sachsen, Radio Lausitz und Radio PSR
- ▶ Mládežnické představení v plenéru
- ▶ Velká nádražní slavnost
- ▶ Pestré akce pro děti
- ▶ Setkání občanů se spolkovým kancléřem Gerhardem Schröderem, českým premiérem Vladimírem Špidlou, polským premiérem Leszkiem Millerem a premiérem Svobodného státu Sasko Georgem Milbradtem

02.05.

- ▶ Představení umělců a sportovců z Trojmezí
- ▶ 10. festival dechové hudby za účasti orchestrů ze tří zemí

26.04.-09.05.

- ▶ Další akce
  - konference
  - slavnosti na Trojmezí
  - sportovní soutěže
  - prezentace a výstavy

Uroczystości od 30.04 do 02.05. 2004 z okazji wstąpienia Polski i Czech do Unii Europejskiej w "Trójziemiu" - duży Projekt wspierany z funduszu INTERREG III A

W niemieckopolsko-czeskim "trójziemiu", w nowym starym sercu Europy, trzy miasta: Żytawa, Bogatynia i Hrádek nad Nysą, 1-go maja świętują rozszerzenie Unii Europejskiej. Pod hasłem "Gwiazdne godziny Europy" 3 miasta wspólnie z powiatami zapraszają od 30 kwietnia do 2 maja do Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa na różnorodny program świąteczny.

Miejsce uroczystości

- ▶ Punkt styku trzech granic
- ▶ centrum miasta Żytawa (D)
- ▶ Porajów (PL)
- ▶ Hrádek nad Nysą - Jezioro Kristyna (CZ)

30.04.

- ▶ Uroczyste otwarcie w punkcie styku trzech granic
- ▶ Oficjalny wieczór świąteczny z trójnarodową orkiestrą "Dreiklang"
- ▶ Akcja o północy "Gwiazdne godziny Europy" w "trójziemiu", spektakl teatru światła na podstawie powieści Lessinga z muzyką chóralną i fajerwerkami.

- ▶ Trójnarodowe programy sceniczne z MDR 1 - Radia Saksonii, Radia Łużyce i Radia PSR
- ▶ Festiwal młodzieżowy w plenerze
- ▶ Wielki festyn dworcowy
- ▶ Barwne przedstawienia dla dzieci
- ▶ Spotkanie mieszkańców z kanclerzem federalnym Gerhardem Schröderem i jego polskim i czeskim kolegami z urzędu, premierem Vladimírem Špidlou i Leszkiem Millerem oraz z premierem Saksonii Georg'em Milbradt'em.

02.05.

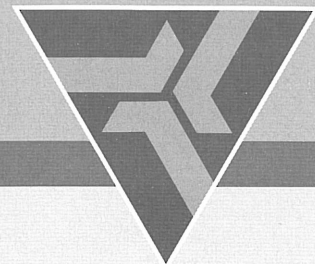
- ▶ Programy sceniczne artystów i sportowców z "trójzemia"
- ▶ 10. Festiwal Muzyki Dętej z orkiestrami z wszystkich trzech krajów

26.04.-09.05.

- ▶ Dalsze akcje
  - Konferencje
  - Święto w "trójziemiu"
  - Zawody sportowe
  - Prezentacje i wystawy

OSTERN IN DEUTSCHLAND, TSCHIECHIEN UND POLEN

Ostern ist das Fest, an dem sich die Christenheit an die Auferstehung Jesu als an das bedeutendste Ereignis in der Menschheitsgeschichte erinnert. Dank seiner Auferstehung können Menschen darauf hoffen, dass das Leben mit dem Tode nicht zu Ende ist, sondern dass es weitergeht. Diese tiefe Bedeutung von Ostern nehmen immer weniger Menschen wahr und die Ostern werden eher als Frühlingsfest gefeiert. Die Art und Weise der Osterfeier unterscheidet sich in den einzelnen Teilen unserer Euroregion.

In Sachsen, wo das Osterfest in Gegenwart vor allem ein Fest der Familie ist, suchen die Kinder nach einem ausgiebigen familiären Frühstück die vom Osterhasen versteckten Eier und Süßigkeiten. Ein alter Brauch, der wieder an Bedeutung gewinnt, ist das Osterreiten der Sorben. Dabei wird mit dem Kreuz auf dem Pferd um die Äcker geritten. Mit diesem Flurumritt soll der Frühling begrüßt und die Saat gesegnet werden, damit im Herbst reichlich geerntet werden kann. Feiertage fangen mit dem Karfreitag an und enden mit dem Ostermontag.

In der Tschechischen Republik verschenken am Ostermontag Mädchen und Frauen die bemalten Eier an Knaben und Männer, die mit einer Osterrute (aus Weide) die Nachbarinnen, Bekannten und Freundinnen besuchen und diese dann beim Singen von Osterliedern (zärtlich) auf den Hintern schlagen, damit sie das ganze Jahr gesund sind. Das alles muss sich jedoch am Vormittag abspielen, sonst können die Frauen die Männer statt sie mit Eiern zu belohnen, diese mit Wasser begießen.

In Polen sind alle Ostertraditionen und Bräuche sehr mit dem kirchlichen Lebensrhythmus verbunden. Am Samstag werden in allen Kirchen die Lebensmittel der Familien in geschmückten Körbchen geweiht. Am Osteronntag beginnen die Gottesdienste schon um 5.00 Uhr. Traditionsbewusste Familien sammeln sich zu einem gemeinsamen, manchmal mehrstündigen Frühstück. Zu den Osterwünschen geben sich alle Anwesenden ein Stück hartgekochtes Ei. Das Osterfest in Polen ist "bunt und lustig". Eine alte besondere Tradition, die heute nicht allen gut gefällt, kommt am Montag. Besonders die Mädchen und Damen müssen überall aufpassen, um nicht mit Wasser begossen zu werden.

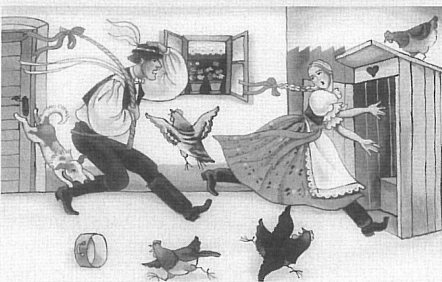
VELIKONOCE V NĚMECKU, ČESKÉ REPUBLICHE A POLSKU

Velikonoce jsou časem, kdy si křesťané připomínají zmrtvýchvstání Ježíše Krista jako nejvýznamnější událost v historii lidstva. Díky jeho vzkříšení mohou lidé doufat, že smrtí tento život nekončí, ale že bude pokračovat. Tento hlubší význam velikonoce vnímá stále menší množství lidí a Velikonoce jsou spíše vnímány jako svátky jara. Způsob oslavy Velikonoce se v jednotlivých částech ERN liší.

V Německu, kde jsou tyto svátky v současnosti především svátky rodiny, hledají děti o Velikonoční neděli po vydatné rodinné snídani vajíčka a sladkosti, které jim ukryl zajíček v zahradě. Významný je stále ještě starý zvyk Lužických Srbů - Velikonoční jízda na koních, při které se objíždějí kousky polí, aby se pozdravil příchod jara a požehnala setba. Sváteční dny začínají Velkým pátkem a končí Velikonočním pondělním.

V České republice děvčata a ženy na velikonoční pondělí obdarovávají malovanými vajíčky mladší i starší koledníky. Ti, vybaveni pomlázkou (speciální nástroj z vrbových proutků), navštěvují sousedky, známé a kamarádky a za zpěvu koled je plácají (něžně) po zadku, aby byly celý rok zdravé. Vše se musí odehrát dopoledne, jinak mohou dívky chlapce místo vajíčkem odměnit studenou vodou.

V Polsku jsou všechny velikonoční tradice a zvyky velmi úzce propojeny s církevním životním rytmem. V sobotu nechávají rodiny v kostelích posvětit své potraviny vložené do ozdobných košíků. Na Velikonoční neděli začínají bohoslužby už v pět hodin ráno, poté se rodiny tradičně scházejí u společné, mnohdy několik hodin trvající snídáně. Všichni přítomní si předávají velikonoční přání formou vajíčka uvařeného natvrdo. Velikonoční svátky jsou v Polsku "pestré a veselé". Dávná, zvláštní tradice, která se dnes ne všem může zamlouvat, přichází o Velikonočním pondělí dopoledne. Obzvláště dívky a ženy si musejí dávat dobrý pozor, aby nebyly polité vodou.

WIELKANOC W NIEMCZECH, CZECHACH I W POLSCE

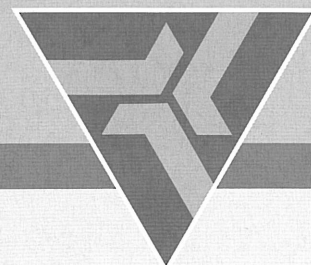
Wielkanoc to święta, w których chrześcijanie wspominają zmartwychwstanie Jezusa, jako najważniejsze wydarzenie w dziejach ludzkości. Dzięki Jego zmartwychwstaniu człowiek może wierzyć w to, że życie nie kończy się wraz ze śmiercią, lecz że trwa nadal. To głębokie znaczenie Wielkanocy coraz mniej ludzi uznaje i Wielkanoc jest obchodzona raczej jako święto wiosny. Sposób świętowania Wielkanocy jest różny w poszczególnych częściach naszego Euroregionu.

W Saksonii, gdzie Wielkanoc jest współcześnie przede wszystkim świętem rodziny, dzieci po wystawnym rodzinym śniadaniu udają się na poszukiwanie jajek i słodczy ukrytych przez "wielkanocnego zajączka". Starym zwyczajem, który znów nabiera znaczenia są wielkanocne "procesje" Serbołużyczan na koniach. Objeżdża się konno z krzyżem tereny wokół pól. Tym objazdem wita się wiosnę i poświęca ziarno, by jesienią można było zebrać bogaty plon. Świąteczne dni rozpoczyna Wielki Piątek, a kończy Wielkanocny Poniedziałek.

W Republice Czeskiej w Wielkanocny Poniedziałek dziewczęta i kobiety obdarowują pisankami chłopców i mężczyzn, którzy odwiedzają swoje sąsiadki, znajome i przyjaciółki z wiklinową różgą i przy śpiewie pieśni wielkanocnych z czułością biją je po pośladkach, by były zdrowe przez cały rok. To wszystko musi się jednak rozegrać przed południem, w przeciwnym razie kobiety zamiast nagrodzić mężczyzn jajami mogą ich polać wodą.

W Polsce wszystkie tradycje i zwyczaje wielkanocne są mocno powiązane z kościelnym rytmem życia. W sobotę we wszystkich kościołach rodziny przynoszą żywność w ozdobnych koszykach i święcą ją. Msze niedzielne zaczynają się już o godz. 5.00 rano, potem rodziny przestrzegające tradycji zbierają się przy wspólnym, często parogodzinnym śniadaniu. Wszyscy składają sobie życzenia dzieląc się kawałkami jaj gotowanych na twardo. Wielkanoc w Polsce jest kolorowa i wesola. Stara tradycja szczególnego rodzaju, która dziś już nie wszystkim się podoba, pojawia się w poniedziałek przed południem. Zwłaszcza dziewczęta i kobiety muszą wszędzie uważać, by nie dać się do suchej nitki oblać wodą.

KPF-MAGAZIN

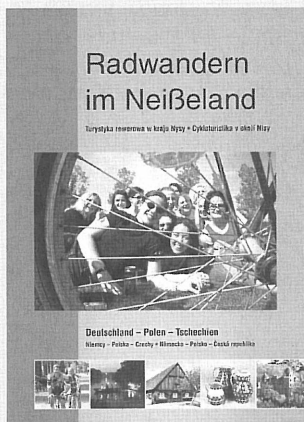
Dreisprachige Dokumentation über den Kleinprojektfonds in Sachsen von 2001-2003. Die Broschüre ist in den nationalen Geschäftsstellen der Euro-region erhältlich.

MAGAZÍN FOND MALÝCH PROJEKTŮ

Trojazyčná dokumentace o projektech podpořených z Fondu malých projektů v Sasku v letech 2001-2003. Brožura je k dostání na národních sekretariátech Euroregionu.

FUNDUSZ MAŁYCH PROJEKTÓW MAGAZYN

Trójjęzyczna dokumentacja na temat Funduszu Małych Projektów w saksonii w latach 2001-2003. Broszurę można otrzymać w krajowych sekretariatach Euroregionu.

RADWANDERN IM NEISSE-LAND

Die dreisprachige Broschüre "Radwandern im Neißeland", erhältlich in allen Touristinformationen des Niederschlesischen Oberlausitzkreises, stellt Radtouren, kulturelle und touristische Besonderheiten auf deutscher und polnischer Seite entlang der Neiße vor.

CYKLOTURISTIKA PODÉL NISY

Trojazyčná publikace "Cykloturistika podél Nisy", kterou můžete získat ve všech informačních centrech okresu Dolní Slezsko-Horní Lužice, představuje cyklistické trasy a turistické zajímavosti na německé a polské straně podél řeky Nisy.

TURYSTYKA ROWEROWA W REJONIE NYSY

Trójjęzyczna broszura "Turystyka rowerowa nad Nysą", do otrzymania we wszystkich informacjach turystycznych Powiatu Dolnośląsko-Górno-lużyckiego, przedstawia szlaki rowerowe oraz atrakcje kulturalne i turystyczne po niemieckiej i polskiej stronie wzdłuż Nysy.

OBERLAUSITZER SECHSSTÄDTEBUND

Die Broschüre "Oberlausitzer Sechsstädtebund" beinhaltet vorwiegend kulturelle Informationen über die Städte des historischen Sechsstädtebundes. Sie existiert in den Sprachversionen englisch, tschechisch, polnisch und deutsch und ist bei den Touristinformationen der 6 Städte Lubau, Görlitz, Bautzen, Zittau, Löbau, Kamenz sowie bei der Marketing-Gesellschaft Oberlausitz-Niederschlesien, Taucherstraße 23, 02625 Bautzen, erhältlich.

HORNOLUŽICKÉ ŠESTIMĚSTÍ

Brožura "Hornolužické Šestiměstí" obsahuje převážně informace o kultuře ve městech historického Šestiměstí. Existuje v anglické, české, polské a německé mutaci a je k dostání v turistických informačních centrech měst Lubau, Görlitz, Bautzen, Zittau, Löbau, Kamenz a na adrese Marketing-Gesellschaft Oberlausitz-Niederschlesien, Taucherstraße 23, 02625 Bautzen.

ZWIĄZEK SZEŚCIU MIAST GÓRNYCH ŁUŻYC

Broszura pod takim tytułem zawiera głównie informacje kulturalne o miastach historycznego Związku Sześciu Miast. Istnieje w wersjach językowych: angielskiej, czeskiej, polskiej i niemieckiej i można ją otrzymać w punktach informacji turystycznej 6 miast Lubania, Görlitz, Budziszyna, Żytawy, Löbau i Kamenz, jak również w Marketing-Gesellschaft Oberlausitz-Niederschlesien, Taucherstraße 23, 02625 Bautzen.

STEINDENKMÄLER IN DOLNÍ POUSTEVNA UND UMGEBUNG

Im Rahmen des Projektes "Kleine Steindenkmäler in Dolní Poustevna und Umgebung" entstand eine kleine Publikation, die ein Verzeichnis der Steindenkmäler in der Stadt Dolní Poustevna (Niedereinsiedel) und der ihr angeschlossenen Siedlungen Horní Poustevna (Obereinsiedel), Karlín (Karolinstal) und Nová Víska bei Dolní Poustevna (Neudörfel) einschließlich Gemeinde Lobendava (Lobendau) mit der Siedlung Severní (Hielgersdorf) beinhaltet. Das Verzeichnis umfasst am Rande auch die sächsische Stadt Sebnitz. Die Liste wird ergänzt um Denkmäler für Opfer beider Weltkriege und um ein originelles Steindenkmal des Meisters Jan Hus. In der Publikation werden auch die Kreuzwege -

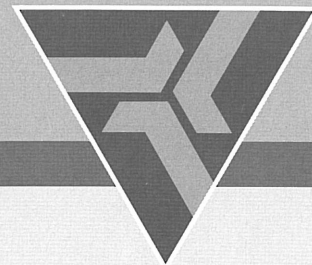
MALÉ KAMENNÉ PAMÁTKY V DOLNÍ POUSTEVNĚ A OKOLÍ

V rámci projektu Malé kamenné památky v Dolní Poustevně a okolí vznikla nevelká publikace, která přináší soupis kamenných památek na území města Dolní Poustevna (Niedereinsiedel) a přidružených osad Horní Poustevna (Obereinsiedel), Karlín (Karolinstal) a Nová Víska u Dolní Poustevny (Neudörfel) včetně obce Lobendava (Lobendau) s osadou Severní (Hielgersdorf). Výčet zahrnuje okrajově také saské město Sebnitz. Soupis kamenných památek je doplněn rovněž o památníky obětem obou světových válek a originální kamenný pomník mistra Jana Husa. Do publikace byly zařazeny také obě křížové cesty na Anenském vrchu (Annaberg) a na vrcholu kopce Jáchym (Jochensberg), obě severovýchodně

MAŁE KAMIENNE POMNIKI W DOLNEJ POUSTEVNEJ I OKOLICACH

W ramach projektu o takim tytule powstała mała publikacja, zawierająca wykaz kamiennych zabytków miasta Dolni Poustevna (Niedereinsiedel) i przyległych osiedli Horni Poustevna (Obereinsiedel), Karlin (Karolinstal) i Nova Viska przy Dolnej Poustevnej (Neudörfel), włącznie z gminą Lobendava (Lobendau) z osiedlem Severni (Hielgersdorf). Wykaz obejmuje także na obrzeżu saksońskie miasto Sebnitz. Lista jest uzupełniona o pomniki ofiar obydwu wojen światowych oraz o oryginalny kamienny mistrza Jana Husa. W publikacji zostały też opisane drogi krzyżowe na Górze św. Anny (Annaberg) i na wzgórzu Jachym (Jochensberg), położonych na północny wschód od Lobendavy. Bez wątplienia obiektem

auf dem Annaberg und Jochensberg (beide NO von Lobendava) - beschrieben. Das zweifellos wertvollste Objekt ist die Pietät in Niedereinsiedel, die auf der Liste der Kulturdenkmäler der Tschechischen Republik steht. Jedes dokumentierte Objekt wird mit einem Foto und einem Text versehen, in dem seine Lage, Aussehen und ggf. auch Geschichte beschrieben wird. Bestandteil dieser Publikation ist auch ein Begleittext über die Geschichte der Stadt Dolní Poustevna in Daten, Kapitel über allgemeine Ursachen der Aufstellung kleiner Sakralobjekte in der Gegend, insbesondere der Eisenkreuze, und Ursachen der Denkmalplünderung nach dem Zweiten Weltkrieg. An diese Veröffentlichung schließt sich auch ein imaginärer Weg an, auf dem die Info-tafeln auf tschechisch und deutsch stehen.

od Lobendavy. Bezpochyby nejcenějším objektem v oblasti je pak Dolnopoustevenská Pieta, která je zapsaná na seznamu kulturních památek ČR. Každý dokumentovaný objekt je opatřen fotografií a samostatným heslem, kde je popsána poloha, podoba a případně i historie památky. Součástí této publikace je také doprovodný text obsahující historii města Dolní Poustevna v datech, dále kapitoly o obecných příčinách zřizování drobných sakrálních objektů v krajině, zvláště pak kovových křížů a příčiny pustošení památek po II. světové válce. Na tuto publikaci navazuje pomyslná stezka po kamenných památkách, která je opatřena informačními tabulemi v češtině a němčině.

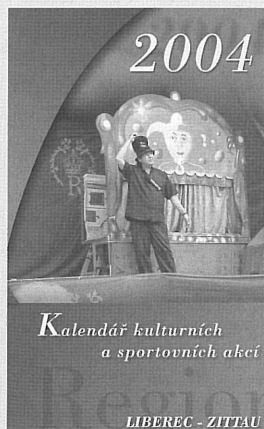
najcenniejszym jest pieta w Dolnej Poustevnej, wpisana do rejestru zabytków kultury Republiki Czeskiej. Każdy dokumentowany to obiekt jest opatrzony zdjęciem i tekstem, w którym opisane jest położenie, wygląd a niekiedy też jego historia. Część publikacji stanowi towarzyszący jej tekst o dziejach miasta Dolni Poustevna w datach z rozdziałem o ogólnych przyczynach wystawienia w okolicy tych małych obiektów sakralnych, zwłaszcza krzyży żelaznych oraz o przyczynach niszczenia zabytków po II wojnie światowej. Do publikacji tej nawiązuje także wyimaginowana ścieżka szlakiem kamiennych pomników, opatrzona tablicami informacyjnymi w językach czeskim i niemieckim.

Foto:
Jaroslav Rež

KULTUR UND SPORT IN DER REGION VON LIBEREC UND ZITTAU

Der Kalender der Sport- und Kulturveranstaltungen Liberec-Zittau 2004 wird zum zweiten Mal dank der Förderung aus PHARE CBC zweisprachig herausgegeben. Es handelt sich um eine umfassende Liste der Veranstaltungen, die in den Städten Liberec und Zittau und deren Umgebung stattfinden. Man findet hier sowohl Sport-, Konzert- und Ausstellungsliebhaber als auch zufällige Besucher unserer Region. Der Kalender ist sehr übersichtlich und versehen mit ausführlichen Kontakten zum Veranstalter. Bereits im letzten Jahr stieß der Kalender auf großes Interesse der Bewohner von Liberec und Zittau. Nun ist er erhältlich in den Touristinfozentren beider Städte.

KULTURA A SPORT NA LIBERECKU A ŽITAVSKU

Kalendář sportovních a kulturních akcí vychází již podruhé za podpory programu PHARE CBC v dvojazyčné podobě. Jde o souhrnný a obsáhlý seznam akcí, pořádaných v Liberci a okolí a v Žitavě a okolí. Na své si přijdou milovníci sportu, koncertů, výstav, ale i náhodní návštěvníci našeho regionu. Kalendář je velmi přehledný a jsou v něm uvedeny také podrobné kontakty na pořadatele. Již v loňském roce se Kalendář těšil velkému zájmu Liberečanů i sousedů v Žitavě. Je k dostání v informačních centrech obou měst.

KULTURA I SPORT W REJONIE LIBERCA I ŻYTAWY/ZITTAU

Dzięki grantowi PHARE CBC, już po raz drugi kalendarz imprez sportowych i kulturalnych Liberec-Zittau na r. 2004 ukazał się w dwujęzycznej wersji. Chodzi o obszerną listę imprez, jakie odbędą się w Libercu i Żytawie i w ich najbliższej okolicy. Znajdą tu coś dla siebie miłośnicy sportu, koncertów i wystaw, jak i przypadkowi goście naszego regionu. Kalendarz jest bardzo przejrzysty i zaopatrzone w wyczerpujące dane kontaktowe do organizatorów. Już w ubiegłym roku kalendarz spotkał się z dużym zainteresowaniem mieszkańców Liberca i Żytawy. Obecnie można go otrzymać w centrach informacji turystycznej obu miast.

HISTORIE ERLEBEN - DIE KULINARISCHEN TRADITIONEN DER EUROREGION NEISSE

Das ist die fünfte Broschüre in der schon populären Reihe "Historie erleben". Sie beschreibt - mit Rezepturen - populäre regionale Speisen der Euroregion. Sie ist in den nationalen Geschäftsstellen der Euroregion erhältlich.

PROŽIJTE HISTORII - KULINÁŘSKÉ TRADICE EUROREGIONU NISA

Pátá brožura z oblíbené řady "Prožijte historii" popisuje a nabízí recepty k populárním regionálním pokrmům. Sekretariáty

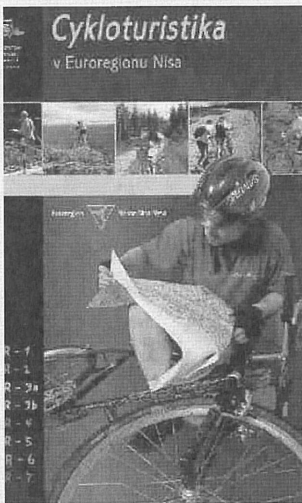
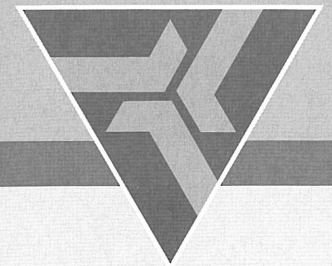

Euroregionu Nisa Vám ji mohou nabídnout v polsko-německé mutaci.

ŻYWA HISTORIA - TRADYCJE KULINARNE W EUROREGIONIE NISA

To już piąta broszura wydana w popularnym już cyklu "Żywa historia". Opisuje ona - wraz z recepturami! - najbardziej popularne potrawy, powszechnie znane w domach i w restauracjach polskich, czeskich i niemieckich. Broszura spotkała się z dużym powodzeniem. Jest jeszcze do uzyskania w sekretariatach krajowych ERN.

RADWANDERN IN DER EUROREGION NEISSE

Eine dreisprachige Broschüre, die 8 interessante Radtouren in den drei Ländern der Euroregion beschreibt. Sie beinhaltet neben Informationen über Denkmäler und Sehenswürdigkeiten an diesen Radwegen auch die wichtigsten Informationen zu den touristischen Informationspunkten, Radverleihen, Fahrradläden und Servicestellen. Die Broschüre ist in den nationalen Geschäftsstellen der Euroregion erhältlich.

CYKLOTURISTIKA V EUROREGIONU NISA

Trojazyčná brožura, ve které je popsáno 8 nejzajímavějších cyklomagistrál procházejících třemi zeměmi Euroregionu. Kromě informací o památkách a pamětihodnostech podél těchto cyklotras obsahuje rovněž nejdůležitější informace o turistických informačních centrech, půjčovnách, prodejnách a opravnách kol. Brožura je k dostání na sekretariátech Euroregionu.

TURYSTYKA ROWEROWA W EUROREGIONIE NISA

Broszura wydana w trzech wersjach językowych, promująca 8 najciekawszych szlaków turystyki rowerowej we wszystkich trzech krajach Euroregionu. Zawiera informacje o zabytkach i innych godnych obejrzenia atrakcjach na tych szlakach a także podstawowe wiadomości i dane kontaktowe do punktów informacji turystycznej, wypożyczalni rowerów, specjalistycznych sklepach, serwisach technicznych i itp. Broszura jest do uzyskania w sekretariatach krajowych ERN.

HISTORIE ERLEBEN - DENKMÄLER DER VOLKSARCHITEKTUR IN DER EUROREGION NEISSE

Das ist die vierte Broschüre in der schon populären Reihe "Historie erleben". Sie präsentiert zahlreiche Objekte der Baukunst des 17. und 18. Jahrhunderts im Gebiet der Euroregion. Die Broschüre ist in den nationalen Geschäftsstellen der Euroregion erhältlich.

PROŽIJTE HISTORII - Lidová architektura v Euroregionu Nisa

Jedná se o čtvrtou publikaci z již populární řady "Prožijte historii". Prezentuje četné objekty architektury 17. a 18. sto-

letí z území Euroregionu. Můžete ji získat na sekretariátech jednotlivých částí Euroregionu.

ŽYWA HISTORIA - ZABYTKI ARCHITEKTURY LUDOWEJ W EUROREGIONIE NISA

To czwarta broszura wydana w popularnym już cyklu "Żywa historia". Prezentuje unikalne zjawisko, jakim są liczne jeszcze obiekty oryginalnej sztuki budowlanej, głównie z XVIII i XIX wieku, występujące na obszarze wszystkich trzech krajów ERN. Łączą one w różnej formie mur kamienny i drewno, często są także bogato dekorowane. Ta piękna architektura ludowa stanowi potencjalnie jeden z głównych walorów turystycznych Euroregionu. Broszura jest jeszcze do uzyskania w sekretariatach krajowych ERN.

PREISE UND LÖHNE IN DER EUROREGION NEISSE-NISA-NYSA

Diese Publikation ist der Initiative und fachlichen Arbeit der euroregionalen Expertengruppe Statistik zu verdanken. Sie beschreibt sehr demonstrativ die Lebensumstände der Bevölkerung der Euroregion anhand von Zahlen und Fakten. Bisher ist nur die polnische Version verfügbar.

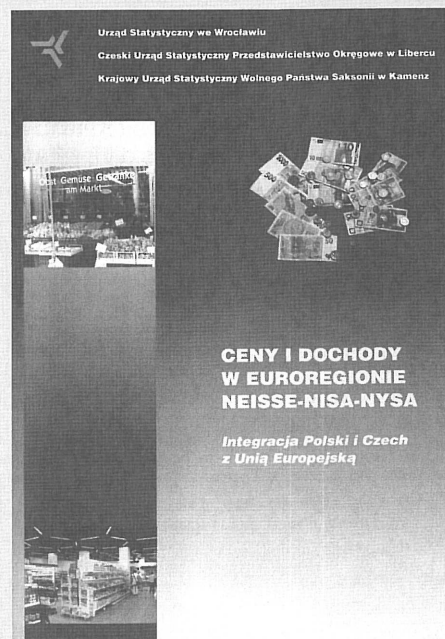
Telefon: [+4875] 7 67 64 70 bei der Euroregion

Telefon: [+4875] 6 42 40 66 beim Statistischen Amt in Jelenia Góra

CENY A PŘÍJMY V EUROREGIONU NEISSE-NISA-NYSA

Za vznik této publikace vděčíme iniciativě a odborné práci euroregionální skupiny expertů Statistika. Popisují v ní velmi názorně pomocí čísel a faktů životní poměry obyvatelstva Euroregionu.

Česká verze je k nahlédnutí na sekreta-

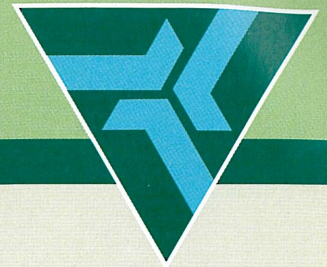
riátu Euroregionu či krajské reprezentaci Statistického úřadu v Liberci.

CENY I DOCHODY W EUROREGIONIE NEISSE-NISA-NYSA

Mała książeczka z bardzo ciekawą treścią! Dzięki konkretnym liczbom i tabelom możemy w wiarygodny sposób porównać standardy życia obywateli w naszych trzech krajach. Publikacje tę zawdzięczamy inicjatywie i fachowemu wysiłkowi euroregionalnej grupy eksperckiej "Statystyka". Na razie ukazała się ona tylko w języku polskim, ale wydania w obydwu pozostałych językach są planowane.

Do zamówienia w polskim Sekretariacie ERN w Jeleniej Górze, telefon/fax: [+4875] 7 67 64 70, lub wprost w Urzędzie Statystycznym w Jeleniej Górze; telefon: [+4875] 6 42 40 66.

500 JAHRE HEILIGES GRAB IN GÖRLITZ

Vor 500 Jahren (1504) wurde das Heilige Grab in Görlitz fertiggestellt. Diese originalgetreue Abbildung des mittelalterlichen Heiligen Grabes in Jerusalem ist durch alle Jahrhunderte erhalten geblieben und bildet einen Schwerpunkt unter den historisch gewachsenen Kulturstätten in Görlitz.

Anlässlich des Jubiläums des Heiligen Grabes finden Vorträge, Podiumsdiskussionen, musikalische Veranstaltungen, Exkursionen, Andachten und weitere Aktivitäten statt (gefördert aus dem INTERREG III A-Kleinprojektfonds).

Die Veranstaltungen konzentrieren sich im Rahmen folgender Termine:

- Karwoche, 05.-12.04.2004

u.a. Andachten, Pilger- und Kreuzwegstationen, Aufführung der Gethsemanekantate von Tilo Medek

- Juni-September 2004

- Sommerabende am Heiligen Grab

- Festwoche, 08.-12.09.2004

Ausstellungseröffnung "Lausitzer Jerusalem", Exkursionen zum Heiligen Grab von Polen und Tschechien, Vorträge und Podiumsdiskussionen, musikalische Rahmenprogramme, Festtag am heiligen Grab und Tag des offenen Denkmals, ökumenischer Gottesdienst

Weitere Informationen zu konkreten Veranstaltungsterminen:

Tel. +49 (0) 3581 74 42 08

www.g-tm.de

500 LET SVATÉHO HROBU V GÖRLITZ

Svatý Hrob v Görlitz pochází z roku 1504. Jedná se o věrnou imitaci středověkého svatého hrobu v Jeruzalémě, která se uchovala až do dnešní doby. Je jednou z nejvýznamnějších kulturních památek v Görlitz.

Při příležitosti pětistého jubilea Svatého hrobu se konají přednášky, pódiové diskuze, hudební představení, exkurze, bohoslužby a další akce (jsou podpořeny z FMP Interreg III A). Hlavní oslavy jsou soustředěny do následujících termínů:

Velikonoční týden, 05.-12.04.2004

mj. bohoslužby, poutní a křížové cesty, uvedení Getsemanské kantáty od Tilo Medka

Červen-září 2004

Letní večery u Svatého Hrobu

Týden oslav, 08.-12.09.2004

Vernisáž výstavy "Lužický Jeruzalém", exkurze ke Svatému Hrobu v Polsku a ČR, přednášky, pódiové diskuze, doprovodný hudební program, slavnost u Svatého Hrobu a Dny evropského dědictví, ekumenická bohoslužba.

Další informace ke konkrétním termínům akcí:

Tel. +49 (0) 3581 74 42 08

www.g-tm.de

500 LAT GROBU ŚWIĘTEGO W ŻYTAWIE

Święty Grób w Żytawie powstał przed 500 laty (1504). Ta wierna oryginałowi replika średniowiecznego Świętego Grobu w Jerozolimie zachowała się przez stulecia i stanowi główny ośrodek w Görlitz wśród historycznie powstałych miejsc kultu.

Z okazji jubileuszu Świętego Grobu odbywają się wykłady, dyskusje na podium, przedstawienia muzyczne, wycieczki, nabożeństwa i inne przedsięwzięcia (wspierane z programu INTERREG III A, fundusz małych projektów).

Imprezy odbywają się w następujących terminach:

Wielki Tydzień, 5.-12. kwietnia 2004

m. in. nabożeństwa, pielgrzymki i stacje krzyżowe, wykonanie kantaty getsemańskiej autorstwa Tilo Medka.

Czerwiec-wrzesień 2004

letnie wieczory przy Świętym Grobie

Świąteczny tydzień, 8.-12. września 2004

otwarcie wystawy "Łużyckie Jeruzalem", wycieczki do Świętego Grobu z Czech i Polski, wykłady i dyskusje na podium, programy muzyczne, uroczysty dzień przy Świętym Grobie i dzień otwartych zabytków, nabożeństwo ekumeniczne.

Dalsze informacje o konkretnych terminach imprez:

Tel.+49 (0) 3581 74 42 08

www.g-tm.de

Ins romantische Khaatal (Kyjovské údolí) und in das Gebiet zwischen dem Nationalpark Böhmisches Schweiz und Naturschutzgebiet Elbsandsteingebirge

Unser Ausflug fängt in Kyjov an, einer Gemeinde etwa 3 km westlich von der Stadt Krásná Lípa (Schönlinde) im Schluckenauer Zipfel. Hinter dem Haus der tschechischen Touristen "Petra" biegt man links ab und auf einem schmalen Pfad zwischen den Zäunen betritt man den Wald. Man folgt der gelben Markierung, die uns auf die Felsenansichten Kinskys, Brüdersteine und zum Wüsten Schloss (Kyjovský hrádek) bringt, von dem im 15. und 16. Jh. der Weg aus Böhmen nach Sachsen bewacht wurde. Nach ca. 1,5 km steigt man in das anmutige Tal des Kirmitschbaches (Khaatal) hinunter. Von der Weggabelung "Unter der Fahne" folgt man der Straße vom Anfang des vorigen Jahrhunderts durch das Khaatal bis zur Touristischen Brücke, einem

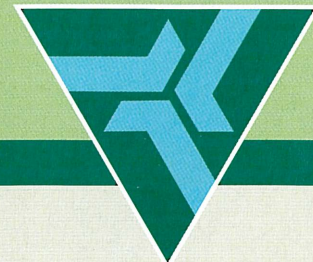
Za romantikou Kyjovského údolí a na pomezí NP České Švýcarsko a CHKO Labské pískovce

Náš výlet začíná v Kyjově asi 3 km západně od města Krásná Lípa ve Šluknovském výběžku. Za turistickou chatou Petra odbočíme doleva a po úzké stezce mezi ploty vstoupíme do lesa. Držíme se žluté značky, která nás zavede na skalní vyhlídky Kinského, Skalní bratři a vrchol, kde kdysi stával Kyjovský hrádek, z něhož byla v 15. a 16. století střežena stezka z Čech do Saska. Po ca. 1,5 km sejdem do malebného údolí říčky Krinice. Z rozcestí Pod praporkem se vydáme po silničce z počátku minulého století Kyjovským údolím až k Turistickému mostu, významné křižovatce turistických cest. Odtud můžeme zamířit buď k hraničnímu přechodu pro pěší Zadní Doubice/Hinterhermsdorf nebo pokračovat dále po zelené směrem na obec Brtníky. Pokud zvolíme druhou variantu, můžeme po cestě posvětit pod

W romantyczne Kyjovské údolí (Khaatal) i na tereny między Parkiem Narodowym Czeska Szwajcaria i rezerwatem Łabskie Pískowce

Nasza wycieczka zaczyna się w Kyjowie, gminie leżącej ok. 3 km na zachód od miasta Krasna Lipa w "cyplu sluknowskim". Za domem czeskich turystów "Petra" skręca się w lewo i wąską ścieżką między płotami wkracza się do lasu. Należy trzymać się żółtych znaków, które doprowadzą nas do punktu widokowego Kinsky'ego na skałkach, do Skalnych Braci i do Kyjowskiego Zamku, z którego w XV i XVI w. strzeżono traktu z Czech do Saksonii. Po około 1,5 km schodzimy w malowniczą dolinę rzeczki Krinice. Od rozwidlenia dróg "Pod praporkem" kierujemy się drogą z początku minionego wieku przez dolinę Kyjovską aż do turystycznego mostu znanego węża turystycznych szlaków. Stąd można wędrować dalej albo do turystyczne-

wichtigen touristischen Knotenpunkt. Von dort kann man entweder bis zum Grenzübergang für Touristen Zadní Doubice/Hinterhermsdorf oder weiter der grünen Markierung nach in die Gemeinde Brtníky weiterlaufen. Falls man die zweite Variante auswählt, kann man unterwegs unter einem Felsenüberhang (Velký pruský tábor - Das große preußische Lager) Picknick machen, wo sowohl während des Siebenjährigen Krieges als auch der österreich-preußischen Kriege preußische Soldaten ihren Unterschlupf fanden, oder auf die Eulenaussicht (Soví vyhlídka) emporsteigen. Aus Brtníky kehrt man der roten Markierung folgend (möglich auch mit einem Aufstieg auf den Wolfsberg Vlčí Hora - 580 m) und hinter der Gemeinde Vlčí Hora auf einem Feldweg über die Siedlung Dlouhý Důl nach Kyjov zurück.

převísem, kde přespávali za sedmileté války a za rakousko-pruských válek prušští vojáci (tzv. Velký pruský tábor) či vystoupit na Soví vyhlídku. Z Brtníků se vrátíme do Kyjova po červené (možné i s výstupem na Vlčí Horu - 580 m) a za obcí Vlčí Hora po ní cestou přes chatovou osadu Dlouhý Důl.

go przejścia granicznego Zadní Doubice/Hinterhermsdorf, lub dalej za zielonymi znakami do gminy Brtníky. Jeśli się wybrało ten drugi wariant, można po drodze, pod skalnym nawisem zrobić piknik tam, gdzie zarówno w czasie wojny 7-letniej jak i prusko-austriackiej, mieli popasy pruscy żołnierze (Wielki tabor pruski), czy też wspiąć się na "Sowią widetę". Z Brtník wraca się czerwonym szlakiem (możliwe wejście na Wilczą Górę (Vlčí Hora - 580 m) a za gminą Wilcza Góra drogą polną, przez osiedle Dlouhý Důl z powrotem do Kyjova.

KRZESZÓW

Krzeszów ist ein kleines Dorf in der Gemeinde Kamienna Góra, in einem Tal an dem Fluss Zadrna gelegen. 1292 hat hier der Schweidnitzer Fürst Bolko den Zisterzienser-Orden angesiedelt, der in den nächsten Jahrhunderten sehr bedeutend die ökonomische Entwicklung dieses Gebietes beeinflusste. Seit dem 15. Jahrhundert ist Krzeszów zu einem nicht nur in Niederschlesien bekannten Pilgerort geworden.

Der Klosterkomplex wurde Anfang des 18. Jahrhunderts wesentlich zu einem der schönsten Beispiele der sakralen Architektur des späteren Barocks ausgebaut und wird sogar als "Barock-Perle" bezeichnet. Bei diesem Bauwerk und seiner Ausstattung waren die besten Künstler und Meister des Bauhandwerkes beschäftigt. Zu den am meisten bewunderten Werken gehören u.a. barocke Fresken vom berühmten Michael Willmann und das Mausoleum des Schweidnitzer Fürsten.

Der ganze historische Komplex setzt sich aus mehreren Gebäuden zusammen.

Da sind die barocke Abtei-Kirche der Muttergottes mit der Rokoko-Ausstattung, die "Kalwaria", eine aus dem 17. und 18. Jahrhundert stammende Kapellengruppe und eine im nahen Wald gelegene Residenz der ehemaligen Äbte - das so genannte Bethlehem.

Der historische Komplex in Krzeszów ist zur Aufnahme als Weltkulturerbe in die UNESCO-Liste angemeldet worden.

Die Zufahrt nach Krzeszów ist mit den öffentlichen Buslinien "PKS" möglich.

Man kann auch die Angebote zu 1-tägigen Ausflügen der touristischen Firmen nutzen. Nähere Informationen sind u.a. in der touristischen Informationsstelle im Zentrum von Jelenia Góra (ul. Grodzka 16) zu bekommen.

Telefon: (+4875) 7 67 69 25 u. 7 67 69 35.

Web-Seite: www.sudety.it.pl

KRZESZÓW

Krzeszów je malá osada na území obce Kamienna Góra ležící v údolí říčky Zadrna. V roce 1292 sem umístil kníže Bolko ze Schweidnitz cisterciácký řád, který v následujících staletích velmi významně ovlivnil ekonomický rozvoj tohoto území. Od 15. století je Krzeszów známým poutním místem nejen pro Dolní Slezsko. Na počátku 18. století se stal klášterní komplex jedním z nejlepších příkladů sakrální architektury pozdního baroka a je označován dokonce jako "barokní perla". Na této stavbě a jejím vnitřním vybavení se podíleli nejlepší umělci a mistři stavitelského řemesla té doby. K nejvíce obdivovaným dílům patří mj. barokní fresky slavného Michaela Willmanna a mauzoleum knížete ze Schweidnitz.

Celý historický komplex se skládá z vícero staveb: barokní opatský kostel Matky boží s rokokovým interiérem, "Kalvárie" - řada kaplíček ze 17. a 18. století a sídlo tehdejších opatů - tzv. Betlém (nachází se v nedalekém lese). Historický areál v Krzeszově se jako světové kulturní dědictví uchází o zápis na seznam UNESCO.

Do Krzeszowa můžete přijet buď autobusovými linkami PKS nebo využít nabídek jednodenních výletů od cestovních kanceláří. Bližší informace obdržíte v turistickém informačním středisku v centru Jelení Hory (ul. Grodzka 16). Tel: (+4875) 7 67 69 25 u. 7 67 69 35, www.stranky: www.sudety.it.pl

KRZESZÓW

To niewielka wieś leżąca, w gminie Kamienna Góra, w kotlinie śródmiejskiej nad rzeką Zadrną. W 1292 r. książę świdnicki Bolko osadził tu zakon cystersów, który w ciągu kilku następnych stuleci był ważnym czynnikiem ekonomicznego rozwoju tych ziem. Od XV w. jest Krzeszów znanym nie tylko na Dolnym Śląsku miejscem pielgrzymkowym.

Kompleks klasztoru został w początku XVIII w. poważnie rozbudowany, stając się jednym z najpiękniejszych przykładów sakralnej architektury późnego baroku na Śląsku. Zyskał wręcz miano "Perły baroku". Przy jego budowie i wyposażaniu pracowali najlepsi mistrzowie rzemiosła budowlanego i artyści. Do najbardziej podziwianych elementów wystroju krzeszowskiej bazyliki należą m.in. barokowe freski słynnego Michała Willmanna i mauzoleum grobowe Piastów Świdnickich.

Na cały zabytkowy kompleks składają się także: barokowy kościół opacki Matki Boskiej z rokokowym wystrojem, zespół kaplic Kalwarii z XVII i XVIII w. oraz w pewnym oddaleniu na zachód od klasztoru położona d. rezydencja opatów, tzw. Betlejem.

Zabytkowy kompleks klasztoru w Krzeszowie zgłoszony został na listę światowego dziedzictwa kultury UNESCO.

Dojazd do Krzeszowa możliwy jest publicznymi autobusami komunikacji "PKS".

Można także skorzystać z ofert 1-dniowych wycieczek organizowanych przez firmy turystyczne.

Bliższych informacji można m.in. zasięgnąć w Punkcie Informacji Turystycznej w centrum Jeleniej Góry, ul. Grodzka 16.

Dane kontaktowe:

telefony - (+4875) 7 67 69 25 i 7 67 69 35,

Strona internetowa: www.sudety.it.pl